

CUBANYTT

Kr. 50,- Nr. 2 - 2024 - Oktober

«Fra dypet av vår sjel avviser vi med all vår styrke den hensynsløse forfølgelsen og folkemordet som nazismen påførte det jødiske folket.

Men jeg kan ikke huske noe i vår samtidshistorie som er mer likt enn den utkastelsen, forfølgelsen og folkemordet som imperialismen og sionismen i dag utøver mot det palestinske folket.»

Fidel Castro, president for Organisasjonen av alliansefrie nasjoner (Non-Aligned Movement), FN 12. oktober 1979

Cubaforeningen med markering og appeller foran Stortinget 26. juli 2024 på Cubas revolusjonsdag

Utgiver: CUBAFORENINGEN I NORGE
www.cubaforeningen.org

- Cubas historiske solidaritet med Palestina
- USA tapte valget i Venezuela

Medlemskap:

Kontingenten er kr. 350,- pr. år.
Studenter/pensjonister kr. 250,-

Kontakt Cubaforeningen i Norge

Grønland 12,
0188 Oslo
cubaforeningen@gmail.com
www.cubaforeningen.org

+47 98894272
+47 97133586

Kto Kontingent/drift
7874 06 88315
Kto Humanitær
0540 07 42776
Vipps: 542306
Kontingent: Kr. 350,-/250,- pr. år
Redaksjonen: Berit Hein Moen
Ane Hoel

Enkelt å reise til Cuba

Cubas Ambassade
Postboks 4081, 0244 Oslo
Besøksadresse: Oscarsgate 78 B, 0256 Oslo
consulado@embacuba.no
www.embacuba.no

For visum: Kontakt ambasaden

Tips til reisende:

- Ta med Euro
- Minibanker på flyplassen og i Havanna
- 1 EUR er ca 110 pesos

Bussbilletter på Cuba:

www.viazul.wetransp.com

Hotell på Cuba:

www.destinia.com

Her kan velges skandinavisk
språk.

Vi anbefaler også Hostal eller
Casa, som er et rimeligere
alternativ.

www.casasparticularcuba.com

NB!

Husk å registrere deg hos UD
før du drar:
www.reiseregistrering.no

Fotos: Shutterstock

Innhold

Leder	2	Hilsningsbrev fra ICAP ved ambassadør Maité Rivero Torres.....	13
Ignacio Ramonets brev til Joe Biden	4	Norsk-Cubansk Forening 60 år	
Cubas historiske solidaritet med Palestina og frigjøringskampene	6	- et lite riss fra norsk solidaritetshistorie	14
Valget i Venezuela	8	Minneord om Orlando Ortega	19
Med kanontorden i spaltene (dikt)	9	Cubas revolusjonsdag 26. juli –	
Til valg med revolver mot hodet	10	Politisk appell foran Stortinget 26. juli	20
Invitasjon til minnemarkering 9. oktober 2024	11	Cubaforeningens brev til UD med svar	21
Den cubanske revolusjon er fylt 65 år	12	Bokomtale: «Kubas läkare. Ut til världens alla hörn»	22
Hilsen fra Svensk Kubansk forening	12	I en skjebnetid (II)	24
		Feliz cumpleaños amigo!	27

Terror er USAs taktikk

William Odom skrev i 2006 et par artikler med kritikk av Irak-krigen og av begrepet «krigen mot terror». ¹⁾

En artikkel «American Hegemony: How to Use It, How to Lose It» (desember 2006) bygger på de sentrale ideene i hans bok *America's Inadvertent Empire* (Yale University Press, 2004), der han skriver: «Som mange kritikere har påpekt, er ikke terrorisme en fiende. Det er en taktikk. Fordi De forente Stater selv har en lang historie med å støtte terrorister og bruke terrorisme som taktikk, får slagordene i dagens krig mot terrorisme bare USA til å fremstå som hykler for resten av verden.»

I en tale ved Watson Institute, Brown University – *America's Strategic Paralysis* – gikk han lenger: «Hykleriet er dypere enn dette. USA har lenge benyttet terrorisme. I '78-79 prøvde Senatet å vedta en lov mot internasjonal terrorisme - i hver eneste versjon av lovforslaget konstaterte advokatene at USA selv ville ha brutt loven». ²⁾

Mens USAs våpen holder folkemordet gående i Gaza og etter hvert også på Vestbredden, med støtte fra EU, holder imperiet seg med en egen liste over stater som «foster terror» (SSOT State Sponsors of Terrorism). Dette er en liste over land som, **til tross for USAs terrorvirksomhet, fremdeles er selvstendige**. USA har brukt terror som taktikk siden utryddelsen av urbefolkningen på 1800-tallet. Taktikken virker. Cuba er et av landene som har lidd mest under terrorangrep og sabotasje fra CIA og grupper som er finansiert, bevæpnet og trent av voldelige organisasjoner som har tilhold, eller sine røtter i USA.

USA er terroristen som bryter FNs lover og overenskomster om mellomfolkelig samarbeid og ikke-innblanding. I stedet konstruerer imperiet sin egen «regelbaserte verdensorden», mer og mindre stilltiende applaudert av EU og den vestlige verden. USA finansierer folkemordet i Midtøsten og snakker om frihet og demokrati mens de forsøkte å stjele valget i Venezuela (28. juli) og maten ut av munnen på folket i Cuba. Når alle landene i FN, samt enkeltland og personer som Ignacio Ramonet ber USA avstå fra den type krigføring som virker (se brevet til Biden), appellerer nok dette til vanlige folks

moralske anstendighet, men får ingen konsekvenser i virkelighetens verden ...

I dette nummeret av CubaNytt leder Emmanuel Shokrian oss gjennom Cubas lange, nære og for de fleste ukjente forhold til Palestina.

Ramon Gordils, Marynna Saatdjian og David Watson informerer om presidentvalget i Venezuela. Norske medier har, som USA og EU, bestemt at det var den voldelige delen av opposisjonen som vant valget, for det hadde USA finansiert og bestemt på forhånd. Slik gikk det heldigvis ikke.

CubaNytt gir denne gang et sveip gjennom Cubaforeningens mangfoldige historie. Foreningen ble stiftet 17. april 1964, dagen for USAs invasjon i Grisebukta tre år tidligere. Talen ble holdt på feiringen av 60-årsdagen.

Per Andreas Kveseth fortsetter med sine perspektiver på BRICS, i *En kritikk av den politiske verdensøkonomien «I en skjebnetid»* minner han om at BRICS definitivt ikke inntar noe annet ideologisk ståsted enn Vestens liberalisme. Hvis man ikke klarer å løfte den fattige del av verden, hvis fattigdom er en forutsetning for den vestlige verdens rikdom, vil BRICS heller ikke bli det forventede vendepunkt og en skjebnetid for menneskeheten, men nok et mislykket, om enn et velment forsøk.

Forfatteren anbefaler at leseren setter seg inn i konklusjonene som trekkes i *'Perspectives for European Defence 2020'* og spør: «Vi er vel ikke så naive i Norge at vi ikke forstår at USA-baser – eller 'omforente områder' som det så nøytralt og konsensuelt heter, også har som oppgave å kontrollere norsk venstreside? Denne enorme krigsmaskinen er også rettet innad mot Vestens arbeiderbefolkning som skaper det økonomiske grunnlaget for denne globale makt demonstrasjonen».

Eller som forfatterne av *'Perspectives for European Defence 2020'* selv skriver: «...hæren vil i økt grad bli brukt til politioppdrag for å verne de rike mot raseriet til de fattige». Klarere kan vel det liberale demokratiets diktatur neppe

uttrykkes, konkluderer Kveseth. Han er til slutt innom Cuba, som har søkt medlemskap i BRICS uten å nå opp ved første inntak fra januar i år: «At Kina omtrent samtidig har erklært betydelig framtidig økonomisk støtte og åpne handelskanaler til Cuba, påpeker Washington er et utidig svar på USAs støtte til Taiwan, men glemmer åpenbart at i motsetning til Taiwan, er Cuba en selvstendig stat med representasjon i FN. Det er altså Washingtons forhold til Taiwan som er en utidig innblanding i Kinas innenriksforhold, mens Kinas forhold til Cuba er et helt ordinært bilateralt samarbeid mellom to selvstendige stater, beskyttet av FN og inter-nasjonal lov og rett».

Videre byr vi blant annet på bokomtale av Louise Österlins «Kubas läkare. Ut til världens alla hörn», om den store forskjellen Cuba utgjør med sin ideologi om helsehjelp som en rettighet for alle mennesker. Vi har også en nekrolog over Venezuelas elskelige ambassadør til Norge i årene 2018-2022, Orlando Ortegaño.

Du som leser dette, vil vite at Cubaforeningen og Cubanytt ikke får noen støtte fra det offentlige. Arbeidet for Cuba er derfor avhengig av at du bidrar. Dersom du ser viktigheten av Cubas eksempel i verden i dag, så ta gjerne litt ekstra i når du nå betaler medlemskapet for 2024 og 2025.

Kontingenten er stadig kr. 350,- /250,- pr. år, som betales til konto 7874 06 88315, eller Vipps 542306

Redaksjonen

¹⁾ Generalmajor William Odom var Sovjet-ekspert i den amerikanske hæren. I 1977-81 var han militær assistent for den nasjonale sikkerhetsrådgiveren Zbigniew Brzezinski under president Carter, 1981-85 etterretnings-sjef for den amerikanske hæren og 1985-88 president Reagens direktør for U.S. National Security Agency og ledet all amerikansk signalletterretning. Han var kandidat til å bli visesjef for CIA i 1987. Fra 1989, etter å ha pensjonert seg, ble han direktør for Nasjonale sikkerhetsstudier, Hudson Institute og professor II i statsvitenskap ved Yale University. Han døde 2008.

²⁾ Se også fotnote nr. 4 (Introduction) i *America's Inadvertent Empire* (2004).

Ignacio Ramonets brev til Joe Biden

Spanskfødte Ignacio Ramonet (1943) var sjef-redaktør i *Le Monde Diplomatique* fra 1991-2008. Biografien om Fidel Castro, *Castro Mitt liv* (på norsk i 2008) kostet ham jobben. Ramonet er president for *Media Watch Global*, og skriver regelmessig i *El País*. Han sitter i Rådet for *Telesur*. Nå har han skrevet et åpent brev til USAs president om det vanvittige i å holde det fredelige og konstruktive Cuba på en liste over land som fremmer terror.

Herr President Joe Biden,

Deres presidenttid vil om få måneder være slutt. Med all respekt skriver jeg til Dem på vegne av et stort antall individer, forsamlinger, fagforeninger, menneskerettighetsgrupper og ikke-statlige organisasjoner fra hele verden som i tillegg til meg har underskrevet dette brevet. Vi ventet at De vil omgjøre en stor urett begått den 12. januar, 2021 av Deres forgjenger Donald Trump da han, få dager før sin avgang fra Det Hvite Hus, besluttet, uten noen rettslig begrunnelse, å gjeninnføre Cuba på den skammelige listen over land som understøtter terrorisme (SSOT listen).

Herr president, som De vet er SSOT et utenrikspolitisk tiltak unnfanget av USAs utenriksdepartement for å sanksjonere de land som «gjentatte ganger understøtter internasjonal terrorisme».

Herr President, som et rettferdighetstiltak og ledd i politisk oppklaring, fjernet administrasjonen til president Barack Obama, som De selv var medlem av, Cuba fra denne uverdige listen i 2015. Dette innebar et vesentlig skritt på veien mot det å skape i det minste et mer konstruktivt forhold til Havana. Under Barack Obamas presidentskap, der De var visepresident, var det mulig for to naboer med forskjellige politiske systemer, å forstå hverandre på bakgrunn av gjensidig respekt.

Herr president, De er ikke uvitende om at Cuba alltid har avvist og bekjempet terrorisme. Landet har aldri oppfordret eller støttet dette og aldri selv praktisert det. I løpet av de 65 årene, med betydelige motsetninger mellom USA og Cuba, er ikke ett eneste tilfelle av voldelige handlinger i USA støttet, direkte eller indirekte av Havana. Ikke ett eneste tilfelle.

På den annen side har Cuba vært ett av de land hyppigst rammet av terrorangrep. Mer enn 3,500 cubanere har mistet livet som følge av angrep utført av terrorister finansiert, bevæpnet og trent av voldelige grupper, hovedsakelig lokalisert i USA. Med andre ord, situasjonen er snudd på hodet. Og De vet det.

Herr president, De er heller ikke uvitende om at ved å inkludere Cuba ufortjent i SSOT-listen, har utallige smertefulle tiltak blitt påført dette landet og hele dets uskyldige befolkning. Den mest ondskapsfulle konsekvens er risikoen ved enhver humanitær assistanse, forretning, investering eller handel der Cuba er involvert og dermed også dets innbyggere. Eksempelvis vil cubanere med utenlandsk statsborgerskap som

har rett til Electronic system for Travel Authorization (ESTA), og som ikke vil reise via USA, blitt nektet slik reiseautorisasjon. Cubanere som oppholder seg i EU-land har fått sine bankkonti stengt fordi deres hjemland står på SSOT-listen, og de blir dermed automatisk betraktet som «høyrisiko-kunder». Mange religiøse grupper har fått sine midler frosset og humanitære hjelpesendinger til øya er blitt stanset. Enkelte personer som har forsøkt å overføre penger via PayPal eller vise til familiemedlemmer på Cuba, har fått sine konti frosset og betalingene blokkert.

De fleste banker nekter å formidle overføringer til Cuba og har frosset store summer bevilget til humanitære formål. Det at Cuba står på SSOT-listen begrenser enkeltpersoners mulighet til å åpne utenlandske bankkonti, bruken av internasjonale betalingssystemer, tilgang til digitale banktjenester, bruken av online service og tusen andre implikasjoner.

Herr president, det å inkludere Cuba i denne SSOT listen, medfører også at utenlandske turister fra land tilsluttet ESTA, som ønsker å besøke Cuba, må søke om et spesielt visum i USAs ambassade i sitt eget land. Denne politikken, iverksatt av deres egen administrasjon, har drastisk rammet Cubas turistindustri, som har så avgjørende betydning for øyas sårbare økonomi.

Herr president, som De vet kommer alt dette på toppen av de fryktelige konsekvensene av den brutale og lovstridige økonomiske, kommersielle og finansielle blokaden av Cuba, som regjeringen i Deres land har opprettholdt i over 60 år. Denne blokaden ser bort fra klare internasjonale regler og gjentatte vedtak i FNs generalforsamling. Blokaden fortsetter med sin målsetting om å skape mangler og misnøye hos befolkningen, i den hensikt å få dem til å vende seg mot Cubas regjering.

Herr president, en slik aggressiv handling, som har forårsaket så mye smerte og påkjenninger på den uskyldige cubanske befolkning; straffetiltak gjennom de siste ti-årene, har nådd umenneskelige dimensjoner som Deres kone Jill Biden kunne bekrefte under sitt besøk på øya i oktober 2016. Den cubanske befolkning mangler tilgang på essensielle varer og resurser: medisiner, mat, bygningsvarer, gjødsel, energi, industrielle maskiner og reservedeler, alt de ikke kan importere fordi Cuba står på denne listen. Den nåværende uovertrufne utvandringssbølgen av cubanere til USA, er kanskje det beste bevis på den ødeleggende virkningen og de lidelser forårsaket av de ekstremt brutale tiltak mot cubansk økonomi gjennom den kriminell blokaden og den urettferdige inkludering av Cuba i den foraktelig SSOT-listen.

Herr president, De er heller ikke uvitende om at i mai 2024 bestemte utenriksdepartementet å fjerne Cuba fra listen over «land som ikke samarbeider i kampen mot terrorisme». En riktig og rettferdig beslutning. På tross av dette og på en motsetningsfull, selvmotsigende, forvirrende og uforsvarlige måte insisterte Deres administrasjon på å beholde Cuba på SSOT-listen. Listen over dem som støtter terrorisme.

Hvordan er det mulig å bekrefte at Cuba samarbeider i *kampen mot terrorisme*, og samtidig beskyldte Havana for åpenlyst å støtte terrorisme? Den beste måten å oppklare denne motsetning er å fjerne Cuba fra SSOT-listen umiddelbart.

Herr president, Cuba støtter ikke terrorisme. Tvert imot støtter Cuba fred. Og De vet det. Uten tvil husker De da De var visepresident i USA, i 2016, at fredsavtalen mellom Colombia og en av de revolusjonære bevegelsene i landet, FARC, ble undertegnet i Havana. FARC var på det tidspunkt sett på som en «terrororganisasjon», og fredsavtalen satte en stopper for over et halvt århundre med krig og massakre, og den ga den colombianske president Juan Manuel Santos Nobels Fredspris. Dette ville ikke vært mulig uten det diplomatiske samarbeidet med den cubanske regjering.

Herr president, den fredshandlingen var så gjennomgripende at den colombianske president Juan Manuel Santos i 2018 ba Cuba om å være vertskap for samtaler med lederne for en annen bevæpnet organisasjon, Den Nasjonale Frigjørings Armé (ELN), etter at Ecuador hadde avslått å være vertskap. Som De husker ble disse samtaler avbrutt av den av-skyelige bilbombingen i Bogota i 2019, som sprengte en politiskole og forårsaket en rekke forulykkede, og der ELN påtok seg skylden.

Herr president, som et resultat av denne tragedien ba regjeringen til Ivan Duque om utlevering av ELN lederne som befant seg i Cuba under fredsforhandlingene. De var der beskyttet av spesiell diplomatisk status, og Havana kunne ikke etterkomme denne forespørsel. Det var helt klart at internasjonale diplomatiske avtaler ikke tillot slik utlevering, da dette ville stride mot protokoller etablert for å garantere fredsforhandlingene mellom ELN og Colombias regjering. Norge var medgarantist for disse fredsforhandlingene og enig i Havanas avgjørelse, i likhet med de fleste andre regjeringer. Likevel ble dette legitime avslaget fra Havana brukt av Deres forgjenger, Donald Trump, til å sette Cuba til-bake på den fryktelige SSOT-listen.

Herr president, Cuba har ikke sluttet å fremme fred. Bevis på dette er at den nye presidenten i Colombia, Gustavo Petro, erklærte at oppfordringen om å få utlevert ELN-ledere ville frafalles som en del av hans «totale fredsinitiativ». For sin del påtok Havana seg igjen å være vertskap og å garantere for fredsavtale mellom Bogota og ELN. Som De er klar over, takket være Cubas medvirkning, kunne president Gustavo Petro og Antonio Garcia, ELNs geriljaleder, ta hverandre i hendene i Havanna, 9. juni 2023, på et møte der de for første gang ble enige om en agenda og en bilateral våpenhvile som utgjorde et historisk skritt mot våpenhvile og fred i Colombia. Denne våpenhvilen ble for øvrig fornyet i Havana seks måneder senere etter vesentlige bidrag fra den cubanske regjering. Måneder senere aksepterte Cuba et nytt forslag fra Colombias regjering om å være garantist og alternativt møtested for en annen fredsavtale. Denne gangen med den armerte opprørsgruppen Segunda Marquetalia.

Herr president, Cuba er ikke bare en fremmer av fred. Som ikke noe annet land i verden, fremmer landet helse. I løpet av de siste tjue år har Havana sendt mer enn 600 000 helsearbeidere og teknikere til 165 land. Dette har lindret lidelse hos mange syke og reddet millioner av liv verden over.

Herr president, Cuba er ikke drivkraft bare for fred og helse; men også for undervisning, noe som er sterkt anerkjent av UNESCO. Tusenvis av cubanske lærere og professorer har engasjert seg i titalls land for å bekjempe analfabetisme og har støttet undervisningen av millioner av jenter og gutter. Dette er den virkelige motsetningen til det å «støtte terrorisme».

Herr president, i 2022, kort tid etter at De flyttet inn i det Hvite Hus, lovet flere av Deres administratorer at De ville revurdere Cubas inkludering i SSOT-listen. I oktober 2022 gjentok Deres utenriksministere Antony Blinken dette løfte. I 2023 sendte 46 kongressmedlemmer, mange av dem demokrater, et brev der de ba Dem iverksette dette løftet. I juni 2024 forlangte, ikke mindre enn 123 land, på møte i den 56te sesjonen til FNs Menneskerettighetsråd, det samme fra Deres regjering. Men på tross av disse løfter og viktige oppfordringer har De ikke gjort noe for å få slutt på disse skandaløse ulovlighetene.

Herr president, denne situasjonen må opphøre. De vet det. Det er ikke ett eneste forsvarlig eller fornuftig argument for å anklage Cuba, og for å påføre landets befolkning ulovlig og umenneskelig kollektiv straff. De har muligheten, før De forlater Det Hvite Hus, å rette opp denne grusomme absurditet og fjerne Cuba fra SSOT-listen. Gjør det nå!

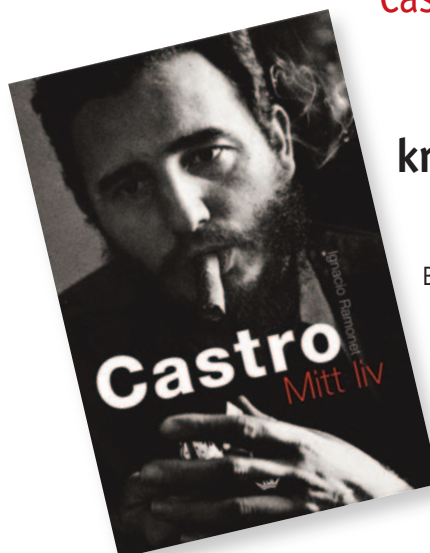
I håp om at De, Herr president, i dette historiske øyeblikk vil vite å stå opp og innfri dette kravet, sier jeg Dem respektfullt farvel.

Ignacio Ramonet
Professor. Writer. Journalist
Paris, France

Oversatt av Mons Lie

Brevet er støttet av 600 parlamentarikere fra 73 land, foreninger og enkeltpersoner. I Norge av Cubaforeningen og flere enkeltpersoner, blant andre Johannes Nymark, Kjartan Fløgstad, Marielle Leraand, Gro Nylander, Hans Beukes, Randi Rønning Balsvik, Jo Eggen, Gunnar Nerdrum, Lars Birkeland, Ola Tunander m. fl.

Forfatter Ignacio Ramonet: Castro Mitt liv

kr. 250,-

Bestill hos
cubaforeningen@gmail.com
eller tlf. 971 33 586.
Porto kommer i tillegg.

Cubas historiske solidaritet med Palestina og frigjøringskampene

Cubas støtte til frigjøringsbevegelser i Midtøsten og Nord-Afrika, med særlig fokus på Palestina, begynte kort tid etter den cubanske revolusjonen i 1959. Under ledelse av Fidel Castro og Ernesto Che Guevara søkte de cubanske revolusjonære å eksportere revolusjonen utover sine egne grenser. Målet var å støtte andre folk i deres kamp mot kolonialisme, imperialismen og kapitalistiske strukturer, spesielt rettet mot interessene til USA og deres allierte.

Denne internasjonalsismen var tett knyttet til Che Guevaras teoretiske rammeverk, kjent som *foquismo*, som hevdet at små grupper av geriljakrigere kunne skape revolusjonære forhold, selv der de politiske forutsetningene ikke nødvendigvis var modne. Guevara, inspirert av Cubas revolusjon, mente at en geriljabevegelse, eller *foco*, kunne være en katalysator for bredere opprør i land undertrykt av diktatur, kolonialisme eller imperialismen.

Etter revolusjonen søkte cubanerne å styrke forbindelsene til frigjøringsbevegelser i Afrika og Midtøsten, og Palestina fikk en spesiell plass i Cubas internasjonale solidaritetsarbeid. For cubanske revolusjonære ble Palestina sett på som en frontlinje i kampen mot USAs imperialismen. I årene som fulgte utviklet Cuba tette bånd til frigjøringsbevegelser i Algerie, Kongo, Sør-Afrika og Bolivia, hvor Guevara til slutt ble drept i et CIA-støttet angrep i 1967.

Che Guevaras møte med Palestina

Che Guevaras besøk til Gaza i 1959 markerte et tidlig og symbolsk uttrykk for Cubas solidaritet med den palestinske saken. Som en del av en cubansk delegasjon, besøkte Guevara flere flyktningeleire, blant dem Makhim al-Shati, hvor han ble mottatt med stor begeistring av befolkningen. Et ikonisk fotografi fra besøket, der Guevara står ved siden av den egyptiske guvernøren Ahmed Salim, ble raskt et symbol på det gryende forholdet mellom Cuba og Palestina.

Che Guevara i midten, helt til høyre Abdullah Abu Sitta i profil, Qassem el Farra er den tredje til høyre for Che

Til tross for den sparsomme dokumentasjonen fra reisen, har den hatt en varig innflytelse på Cubas utenrikspolitikk i Midtøsten. Cuba utviklet seg over de neste tiårene til en støttespiller for palestinske frigjøringsorganisasjoner, med støtte som spente fra diplomatisk anerkjennelse til militært samarbeid. I tillegg tilbød Cuba også utdanning, medisinsk hjelp og asyl til palestinske ledere og aktivister.

Under besøket i Gaza ble Guevara konfrontert med de ødeleggende konsekvensene av Nakba, den palestinske masseflukten i 1948. Han møtte palestinske motstandsledere som Abdullah Abu Sitta og Qassem el Farra, som begge spilte en sentral rolle i fedayeen-bevegelsen. Guevara uttrykte tydelig

sin støtte til den palestinske kampen, og han tilbød til og med opplæring, med forbehold om at dette skulle koordineres av den egyptiske lederen Gamal Abdel Nasser. Mustafa Abu Muddain, lederen av Al Bureij-leiren, tok Guevara med på en omvisning, hvor han fikk se flyktningenes ekstreme fattigdom og utfordringer. Guevara kommenterte: "Vi står overfor noen av de verste tilfellene av fattigdom," før han stilte et direkte spørsmål til lederne: "Vis meg hva dere har gjort for å frigjøre landet deres. Hvor er treningsleirene? Hvor er våpenfabrikkene? Hvor er mobiliseringscenterene for folket?"

Guevara ble ledsaget av general Caprera, en spesialist på geriljakrigføring, som møtte lokale ledere for å gi råd om motstandstaktikk. Under dette besøket fikk Guevara en ikonisk status som symbol for palestinsk motstand og frihetskamp. ¹⁾

Den egyptiske presidenten Gamal Abdel Nasser viste stor interesse for Guevaras besøk, og de to møttes både privat og offentlig. Nasser introduserte Guevara for flere samfunnsledere, delte ut medaljer, og viste med dette en tydelig anerkjennelse av de revolusjonære forbindelsene mellom Latin-Amerika og Midtøsten – bånd som fortsatt har relevans i dag.

Nasser overrakte Guevara Den forente arabiske republikks høyeste utmerkelse. Dette var spesielt bemerkelsesverdig for Egypt, et land med store grunneiere og militære embetsmenn, som ofte fant det utfordrende å samarbeide med revolusjonære cubanere som prioriterte jordreform som en del av sin revolusjon. Hossein Heikal, biografen til Nasser, nevner Guevaras kritiske holdning til den egyptiske revolusjonen. Likevel returnerte Guevara til Egypt fem år senere, like før Cuba engasjerte seg i frigjøringsbevegelsen i Kongo-Kinshasa. Ifølge Heikal, var Nasser skeptisk til Guevaras planer om å iverksette geriljakrig i Kongo, og forsøkte å advare ham mot risikoene knyttet til disse operasjonene. ²⁾

Guevaras arv levde videre i de palestinske frigjøringsbevegelserne, og hans påvirkning var særlig merkbar hos den venstreorienterte motstandslederen Muhammad al-Asud, også kjent som "Che Guevara fra Gaza". Al-Asud fulgte i sin navnebrors fotspor helt til han ble drept i kamp med israelske styrker i 1973, og hans død ble senere minnet av Popular Front for the Liberation of Palestine (PFLP).

Solidaritetslinjer fra 1959 til i dag

Cuba var tidlig ute med å anerkjenne Palestina som en strategisk brikke i den globale kampen mot imperialismen. Che Guevaras besøk til Gaza, bare måneder etter at den cubanske revolusjonen seiret i 1959, markerte starten på Cubas solide engasjement for å bygge bånd med de undertrykte folkene i Midtøsten. Dette samarbeidet utviklet seg gjennom 1970- og 1980-tallet,

særlig etter at Cuba aktivt støttet palestinske frigjøringsgrupper, spesielt under ledelse av PLO (Den palestinske frigjøringsorganisasjonen). Cubas involvering i Palestina var langt mer enn symbolsk. Landet bidro til å trene palestinske militante og ga omfattende bistand under intifadaene. Cuba var også en vokal støttespiller for den palestinske saken på den internasjonale scenen, spesielt i FN, der de vedvarende kritiserte både Israels okkupasjon og USAs støtte til den israelske staten. Denne sterke anti-imperialistiske posisjonen, forankret i Cubas sosialistiske ideologi, betraktet Palestina som en forlengelse av Cubas egen kamp mot kapitalistiske og imperialistiske strukturer.

Under Fidel Castro ble Cubas politikk sterkt påvirket av sosialistiske prinsipper, og den nye regjeringen kjempet mot alle former for kolonialisme – økonomisk, kommersiell, militær eller politisk. På den internasjonale scenen ble Cuba en ledende aktør innen Organisasjonen av alliansefrie nasjoner og tidlig en støttespiller for palestinerne sak, til tross for at flertallet av latinamerikanske land på den tiden stilte seg på Israels side.

Cubas bånd til den palestinske frigjøringsbevegelsen ble styrket allerede på 1960-tallet, og spesielt etter et møte mellom Yasser Arafat og Fidel Castro i 1974, som etablerte en sterk allianse. Allerede i 1964 hadde Cuba anerkjent PLO som en legitim representant for det palestinske folket, noe som la grunnlaget for et dypere samarbeid. Landet ga politisk, utdanningsmessig og militær støtte til både Fatah, PFLP (Folkefronten for Palestinas frigjøring) og DFLP (Demokratisk front for frigjøring av Palestina), de tre største organisasjonene i PLO.

PFLPs melding sa mye om Fidel Castros historiske rolle:

«Fra Angola til Sør-Afrika, Palestina til Mosambik, Bolivia til El Salvador, fortsetter Castros arv av internasjonal revolusjonær solidaritet og kamp å tjene som et eksempel i praksis som overskrider grenser mot revolusjon, demokrati og sosialisme.»

Den Havana-baserte Trikontinentale konferansen i 1966 bidro til å styrke Cubas rolle som en forkjemper for anti-imperialistisk kamp i Asia, Afrika og Latin-Amerika, inkludert støtten til Palestina. I sin avslutningstale uttrykte Fidel Castro konferansens «varme støtte» til det palestinske folket. Etter seksdagerskrigen i 1967 ble Cubas allianse med Syria enda sterkere, og andet støttet Fatah i deres motstand mot Israels okkupasjon.

Cubanske militærrådgivere ble sendt til palestinske baser i Jordan på slutten av 1960-tallet for å trene fedayeen, de palestinske geriljasoldatene. I 1970 besøkte en høy delegasjon fra Fatah Cuba, et symbol på det dypere partnerskapet mellom de to revolusjonære bevegelsene.

Etter Yom Kippur-krigen i 1973 brøt Cuba de diplomatiske forbindelsene med Israel og støttet FN-resolusjonen som fordømte sionisme som en form for rasediskriminering. Samme år ble Yasir Arafat mottatt som statsoverhode i

Havana, og en palestinsk ambassade ble opprettet på Cuba. Dette markerte en intensivering av Cubas internasjonale støtte til den palestinske frigjøringskampen. Landet fortsatte å yte militær og diplomatisk støtte under den israelske invasjonen av Libanon i 1982.

Cubas støtte til Palestina var bredt anerkjent internasjonalt, og landet åpnet sine universiteter for palestinske studenter, spesielt innen medisin. På 1980-tallet uteksaminerte cubanske universiteter hundrevis av palestinere, en gest av internasjonal solidaritet som styrket båndene mellom de to landene. På slutten av 1987, under den første intifadaen, var Cuba en av de sterkeste støttespillerne for det palestinske folket.

Solidariteten mellom Cuba og Palestina har fortsatt i nyere tid. Cubanske myndigheter har gjentatte ganger fordømt det de omtaler som folkemord på Gazastripen, og mange cubanere har deltatt i marsjer til støtte for det palestinske folket. Cubas parlament, Raul Castro og Miguel Díaz-Canel har fordømt Israels angrep på Gaza og okkupasjonens mangeårige overgrep mot palestinere. De understreker hvordan 75 år med ulovlig israelsk okkupasjon og kolonisering har bidratt til den humanitære krisen i regionen. ³⁾

Cubas rolle som forkjemper for den palestinske saken reflekterer landets dype engasjement for anti-imperialistiske verdier og frigjøringsbevegelser verden over.

Palestinsk-cubanere på Cuba

Det cubanske arabiske samfunnet, som i dag anslås til rundt 50 000 mennesker, inkluderer en betydelig palestinsk befolkning. I 2010 anslo den palestinske ambassadøren på Cuba at det bodde omtrent 5000 palestinere på øya, både etterkommere av tidligere innvandrere og nyere ankomne.

Palestinerne tilstedeværelse på Cuba kan deles inn i to hovedperioder: før og etter revolusjonen i 1959. Før revolusjonen kom de fleste palestinere på jakt etter økonomiske muligheter og et bedre liv. Den første store bølgen av palestinske immigranter ankom Cuba på slutten av 1800- og begynnelsen av 1900-tallet, under Det Osmanske Rikets fall. Mange unge menn flyktet fra obligatorisk militærtjeneste i det tyrkiske militæret og satte kursen mot Amerika. Cuba fungerte ofte som et transitland for videre reise til USA, men mange palestinere slo seg ned på øya permanent. Disse første immigranternes, som stort sett var dagarbeidere, begynte etter hvert å etablere egne virksomheter, særlig innen handel med tekstiler, smykker, møbler og jernvarer. På 1950-tallet eide palestinske og andre arabiske handelsmenn omtrent ti prosent av stoffbutikkene på Cuba.

Palestinere som ankom før 1948, hovedsakelig fra den kristne middelklassen, var aktive innenfor både næringsliv og politikk. De var godt representert på den cubanske økonomiske og politiske arenaen og skilte seg fra den mer nasjonalistiske diskursen som preget den palestinske diasporaen i arabiske land, hvor temaer som tvangsflytting, statsløshet og hjemvending var dominerende. Selv om disse palestinere ikke opplevde direkte tvangsflytting, ble mange likevel påvirket av statsløshet. Under det britiske mandatet fikk ikke alle palestinere mulighet til å skaffe seg statsborgerskap gjennom Palestine Citizenship Order av 1925, og i 1952 fratok Israel palestinere statsborgerskapet gjennom sin nasjonalitetslov. Etter krigen i 1967 gjennomførte Israel en folketelling i de okkuperte palestinske områdene (OPT), som ekskluderte palestinere som var i utlandet for studier, arbeid eller reiser, noe som gjorde det vanskelig for palestinere på Cuba å vende tilbake til hjemlandet.

Fortsettes neste side

For å bevare sin identitet og kultur grunnla det palestinske samfunnet på Cuba «Palestinian Arab Society» i 1919. Organisasjonen tilbød arabisktimer, radioprogrammer om Palestina og dets kultur, og opprettet et bibliotek. Dette samfunnet var aktivt frem til 1979, da de ulike arabiske gruppene på Cuba slo seg sammen til én nasjonal organisasjon, kjent som Arab Union of Cuba (UAC). I tillegg eksisterer General Union of Palestinian Students in Cuba (UGEPE), en av de mest aktive palestinske studentorganisasjonene i Latin-Amerika.

I 2010 avholdt UGEPE et møte hvor de forpliktet seg til å styrke den palestinske nasjonale enheten, både i Palestina og i diasporaen. De tok også til orde for å utfordre Israels politikk og krevde løslatelse av over 11 000 palestinske politiske fanger fra israelske fengsler. I tillegg bekreftet de sin støtte til PLO som den eneste legitime representanten for det palestinske folket. ⁴⁾

Forbindelsen mellom Cuba og Palestina har fortsatt å blomstre, og Cuba er i dag en av de få statene som står fast i sin støtte til palestinernes rettigheter og kamp for selvstendighet. Landets engasjement for Palestina er en integrert del av Cubas bredere utenrikspolitiske orientering, som siden revolusjonen har vært rettet mot å støtte anti-koloniale og anti-imperialistiske bevegelser globalt.

Den cubanske regjeringens bånd til frigjøringsbevegelser som den palestinske har hatt dype røtter i landets egen revolusjonære historie og Che Guevaras ideer. Selv om det har gått mange år siden Guevaras besøk til Gaza, fortsetter Cubas forpliktelse til den palestinske saken å være et varig symbol på internasjonal solidaritet i kampen mot imperialismen.

Emmanuel Shokrian

Kilder:

- 1) <https://www.invictapalestina.org/archives/29994>
- 2) Mohamed Hassanein Heikal, M. H. (1973). *The Cairo Documents: The Inside Story of Nasser and His Relationship with World Leaders, Rebels, and Statesmen* (New York: Doubleday, 1973), ISBN 9780385064477
- 3) <https://www.liberationnews.org/fidel-castro-friend-palestine-much/> Og <https://peoplesdispatch.org/2024/01/24/cuba-a-historic-friend-of-the-palestinian-people/>
- 4) chromeextension://mhnlakgilnojmhinhkckjpnpcpbhabphi/pages/pdf/web/viewer.html?file=https%3A%2F%2Fwww.badil.org%2Fcached_uploads%2Fview%2F2021%2F05%2F06%2Fal-majdal-59-1620308769.pdf%23page%3D50 <https://en.granma.cu/reflections-of-fidel/2014-08-04/palestinian-holocaust-in-gaza>

Valget i Venezuela

Institusjoner og geopolittikk

Presidentvalget i Venezuela 28. juli gikk rolig for seg med en valgdeltakelse på nærmere 60 % av de stemmeberettigede. Valget ble ledsaget av et omfattende valgobservasjons- og overvåkingsprogram som inkluderte rundt 1300 personer fra mer enn 100 land. Resultatene ble kunngjort ved midnatt på valgdagen, noen timer etter at valglokalene stengte. Den sittende presidenten Nicolás Maduro, som stilte til valg for andre gang, ble utropt til valgets vinner. Det nasjonale valgrådet opplyste at de hadde blitt utsatt for et cyberangrep under dataoverføringen, noe som for første gang på et kvart århundre med automatiserte valgsystemer, gjorde det nødvendig å aktivere beredskapsprotokoller.

Til tross for den vantro som vestlig presse har gitt uttrykk for, var seieren ingen overraskelse i Venezuela, siden folket er klar over Den Bolivarianske Revolusjonens enorme innsats for å utvide rekkevidden av sosiale programmer, garantere matsikkerhet, helsevesen og full inkludering i utdanning. Som om ikke dette var nok, har president Maduros regjering klart å redusere kriminaliteten radikalt og brakt landet ut av en lang sykklus med hyperinflasjon og fått fart på den økonomiske veksten igjen, slik at landet har klart å bli selvforsynt med mat. Dette til tross for at Den Bolivarianske Revolusjon er under angrep fra en kriminell og voldelig opposisjon som er finansiert av – og støtter sanksjonene fra USA og landene i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet. President Maduro har imidlertid klart å omgå Washingtons diplomatiske isolasjon gjennom den modige strategien med å bli medlem av BRICS.

Opposisjonens skjulte agenda

Til tross for støtten fra USA, tapte opposisjonskandidaten Edmundo Gonzalez Urrutia valget med nesten ni poeng, tilsvarende mer enn

én million stemmer. Gonzalez har hyklersk latt som om han bestrider valgresultatet, og har nektet å bruke de etablerte juridiske kanalene. I stedet har han satt i gang en sofistikert propagandaoperasjon der han åpent påkaller utenlandsk innblanding, noe som ser ut til å ha vært den egentlige planen fra begynnelsen av, skal man dømme etter uttalelser fra de vanlige vestlige regjeringene.

Alt tyder på at opposisjonen ikke hadde en valgplan, men en plan om regjeringsskifte. Den tok i bruk et bredt spekter av psykologiske operasjoner, blant annet spredning av falske meningsmålinger som tilskrev opposisjonen valgseieren med en statistisk usannsynlig stor margin; i tillegg kom et cyberangrep under overføringen av valgdata, som forsøkte å hindre valgmyndigheten i å kunngjøre det offisielle resultatet, hvorefter opposisjonen hadde til hensikt å kunngjøre sine egne resultater, gjennom et nettsted som beleilig nok var opprettet før valget.

Denne planen ville vært nytteløs uten voldskomponenten, som ble aktivert på selve valgnatten ved hjelp av leiesoldater. De ble betalt for å sette fyr på offentlige bygninger og sosialistpartiets hovedkvarter, inkludert lynsjing av menneskene som befant seg der, med et smertelig antall på 25 døde på bare to dager, alle sammen Chavista-tilhengere eller medlemmer av sikkerhetsstyrkene.

Denne cocktailen av elementer tjente senere som næring for den des-informasjonskampanjen (den såkalte «post-sannheten») som vestlige medier og fiendtlige regjeringer har satt i gang, og som feilaktig anklager chavista-siden for å ha begått valgfusk og for å ha drept mennesker som angivelig protesterte fredelig.

Den institusjonelle responsen på konspirasjonen

Midt i denne turbulente situasjonen leverte president Nicolás

Maduro, som den erklærte vinnerkandidaten, inn en omstridt valg-
anke til Høyesterett - slik det er lagt til rette for i grunnloven
fra 1999, i loven om Høyesterett fra 2010 og i loven om valg-
prosesser fra 2009 - og ba dem behandle klagen som opposisjonen
hadde reist offentlig, til tross for at den tapende kandidaten ikke
formelt hadde bedt om det for nevnte domstol. Etter å ha
gjennomført den rettslige prosessen med etterforskning og
verifisering, godkjente Venezuelas Høyesterett resultatene fra
Det nasjonale valgrådet, der Nicolás Maduro Moros ble valgt til
president i Den bolivarianske republikken Venezuela for den grunn-
lovsfestede perioden 2025-2031, og ba det nasjonale valgrådet
om å offentliggjøre de endelige valgresultatene.

Internasjonale reaksjoner

Regjeringene i land som tradisjonelt har vært fiendtlig innstilt til
Venezuela, setter sine egne preferanser over det venezuelanske
folkets avgjørelser. Dette er en grov gjentakelse av det groteske
eventyret vi opplevde i 2019, da mange av de samme landene
bøyde seg for USAs utnevning av en mann som ikke engang sto
på valg, til president i Venezuela: et av de mest skammelige
kapitler i folkerettens historie.

Etter hvert som dagene går, øker antall land som sender gratula-
sjoner og uttrykk for respekt for Venezuela og landets demokrati
og institusjoner. En måned etter valget er listen på over 60 land
fra alle kontinenter. Til sammen representerer disse mer enn halv-
parten av jordens befolkning. Antallet er dobbelt så høyt som an-
tallet av land som blander seg inn i Venezuelas indre anliggender.

Norges posisjon

Norge ser ikke ut til å ta avstand fra denne trenden med innblan-
ding, og Norges utenriksminister «oppfordret» Venezuela til å legge
frem alle tallene fra valgresultatet «slik at de kan verifiseres av
en uavhengig instans», til tross for at saken var til behandling i
landets Høyesterett. Venezuela er som kjent et suverent og
uavhengig land.

Denne utilbørlige innblandingen ville ikke vært mer alvorlig enn
alle de andre, hadde det ikke vært for det faktum at Norge de
siste fem årene har vært en tilrettelegger for dialogen mellom
regjeringen til president Nicolás Maduro og opposisjonen, noe som
forplikter Norge til å holde seg utenfor denne kontroversen.
Knappt én uke etter dette uforskammede kravet fra den norske
utenriksministeren, anerkjente det samme norske utenriksdepar-
tement offisielt utnevningen av Muhammad Yunus til statsminister i
Bangladesh. Selv om Norge ga ham Nobels fredspris i 2006, deltok
han ikke som kandidat i valg. Han hadde faktisk bodd i utlandet i
mer enn et tiår.

Hva er forskjellen mellom Bangladesh og Venezuela? Ved første
øyekast er hovedforskjellen at USA har lyktes med å tvinge
gjennom sin vilje i det ene landet, og ikke i det andre.
Men denne forskjellen burde ikke spille noen rolle for norske
myndigheter, siden Norge skal være et selvstendig land, med et
profesjonelt diplomati som ivaretar Norges egne interesser, og ikke
en filial av det amerikanske utenriksdepartementet. Det ville være
fint om noen kunne forklare årsaken til denne dobbeltmoralen.

Hva som kommer til å skje

I henhold til Venezuelas grunnlov begynner den nye president-
perioden 10. januar 2025 og vare til 10. januar 2031. Alle seriøse
analyser er enige om at det vil bli en syklus med økonomisk vekst
og, fremfor alt, utvikling av en ny, diversifisert økonomisk modell,
som er mindre avhengig av oljeeksporten til det amerikanske
markedet, som i hundre år har vært den nesten eneste kilden til
valutainntekter for Venezuelas monopolproduserende oljeøkonomi.
I løpet av disse seks årene vil Venezuelas økonomiske suverenitet
bli styrket, og landet vil endelig kunne dra nytte av at det har
verdens største oljereserver og er blant de ti største landene i
verden når det gjelder forekomster av gass, gull, sølv, diamanter,
jern, kobber, coltan og mange av de sjeldne jordartene som den
teknologiske industrien etterspør.

To hundre år etter at Venezuela ble uavhengig fra 1800-tallets
europiske koloniherrer, er landet endelig på vei til å oppnå full
selvstendighet.

Ramón Gordils - Venezuelas ambassadør i Norge

Marynna Saatdjian - Nestleder ved ambassaden

Med kanontorden i spaltene

*Regnet ikke Chávez med borgerskapet?
Glemte han imperialismens hooligans
som vi finner i alle gamle koloniland*

*Glemte han USAs jernklør
imperiefyrsten som aldri senker garden
som beskytter sine comrades in arms
og sin rolle som fluenes herre*

*Slik Chile og Grenada glemte
Slik Nicaragua og Afghanistan glemte
Slik Irak og Gazastripen glemte
Slik Libya glemte*

*Slik de alle glemte
sine lands femtekolonner
og imperiefyrstens jernklør*

*Hvorfor skriver ikke våre aviser
om tiår på tiår med boikott
der en hel verden på kommando deltar
for å tvinge sårne land i kne*

*hungersnød og barn med trommemager
uendelige flyktningestrømmer
og leirer med fortapte mennesker*

*når de med kanontorden i spaltene
omtaler disse landenes vanstyre
og mangel på demokrati?*

Per Andreas Kveseth

Til valg med revolver mot hodet

Av David Watson

Pensjonert bygningsnekker

Styremedlem i Latin-Amerikagruppen i Bergen

Jeg var invitert som «veedor» (internasjonal ledsager) til å følge valgprosessen i Venezuela fram til valgdagen 28. juli. Egentlig skulle presidentvalg i Venezuela aldri ha funnet sted, i hvert fall ikke før USA og EU hadde løftet alle sanksjonene og den destruktiv økonomiske blokaden, og landet hadde fått tid til å komme seg etter denne dype økonomiske krisen disse har forårsaket.

Men etter forhandlinger i Barbados, der Norge var megler (til tross for landets partiske forhold til konflikten etter tilslutning til EUs sanksjoner), ble Venezuela presset til å holde valg og oppfylle en rekke krav som la til rette for at opposisjonens ytre høyrefløy skulle delta. Avtalen var basert på løfter fra USA om lettelse i sanksjonene.

Venezuela oppfylte de krav som ble vedtatt i Barbados avtalen. Men etter at Høyesterett opprettholdt forbudet mot USAs håndplukkede kandidat, Maria Corina Machados deltakelse i valget, ble de få sanksjonene USA hadde opphevet, gjeninnført.

Ingen med minimal kunnskap om Venezuelas nyere historie, kan påstå at et fritt og rettferdig valg var mulig under vilkårene etter USAs massive intervensjoner. Alle USAs presidenter etter Hugo Chavez ble valgt til Venezuelas president (George W. Bush, Barak Obama, Donald Trump og Joe Biden) har prioritert arbeidet for ulovlig regjeringsskifte i Venezuela. De har støttet opp om de mest voldelige og udemokratiske deler av landets opposisjon. Statskupp, kuppforsøk, militære intervensjoner og økonomisk krigføring er tatt i bruk fra USAs regjerskift-verktøykasse.

Venezuela har opplevd den største økonomiske nedgang i fredstid i nyere tid, og er det nest mest sanksjonerte land i verden etter Russland. En studie fra Washington Post har beregnet at USAs sanksjoner har provosert fram en tre ganger alvorligere krise enn under den store depresjonen på 1930-tallet, og det er beregnet at 30 000 menneskeliv er gått tapt hvert år som en direkte konsekvens av sanksjonene. Dette er et Gaza-folkemord hvert år i 7 sammenhengende år!

Budskapet fra ytre høyre og deres nordamerikanske støttespillere var tydelig; stem for vår kandidat, ellers skal sanksjonene, destabilisering og elendighet fortsette.

Men på valgdagen, sammen med over 900 internasjonale observatører, var vi vitner til et fredelig, transparent og effektivt gjennomført valg. Problemene begynte etter at det Nasjonale Valgrådets (CNE) transmisjon av resultatene fra stemmelokalene ble hacket og forsinket offentliggjøring av resultatene i flere timer. Da resultatet kom, viste det at sittende president, Nicolas Maduro, hadde vunnet med 8% margin. Befolkningen hadde valgt nasjonal suverenitet fremfor imperialistiske trusler.

Maria Corina Machado og hennes stedfortreder-kandidat, Edmundo Gonzalez Urrutia, hadde gjort det klart under valgkampanjen at de ikke ville akseptere et resultat som ikke ga dem seieren. Og slik ble det. Dagen etter brukte de sosiale medier til å få folk ut på gatene. Jeg fulgte sammen med flere hundre, hovedsakelig middelklasse-ungdom, til motorveien i middel/overklasse-bydelen Las Mercedes i Øst-Caracas. De fortalte meg at de hadde blitt oppfordret av Machado i en YouTube video til å gå ditt og demonstrerer mot det påståtte valgfusket. Blant middelklasse-ungdommene gikk det flere, antagelige kriminelle gjengmedlemmer, som blokkerte motorveien med brennende søppel, knuste betongblokker i mindre biter og fylte flasker med bensin for å kaste på sikkerhetsstyrkene og provoserer fram konfrontasjoner.

I løpet av de to følgende dagene hadde de blokkert flere av hovedveiene inn til hovedstaden. De begynte å angripe forbigående og satt fyr på flere offentlige bygg, bl.a. skoler, klinikker, kommunehus, matsentraler og radiostasjoner. En tjuetalls personer ble drept og skadet, blant dem politi og regjeringstilhengere. En observatør-delegasjon ble angrepet på vei til flyplassen, og en annen på vei til Valgrådets lokaler. Min gruppe måtte smugles til flyplassen kl. 2 om natten.

Medias dekning av opptøyene i Storbritannia og Venezuela

Samtidig skjedde det opptøyer i Storbritannia. Her ble massearrestasjonene, forsøkene på å kontrollere bruken av sosiale mediers muligheter for å organisere opptøyene, og innsatsen for å finne og straffeforfølge de intellektuelle ansvarlige, av media beskrevet som positive, rasjonelle og akseptable.

I Venezuela ble nøyaktig de samme metodene for å håndtere volden, fordømt som undertrykkende, autoritære og i strid med ytringsfriheten. Det påståtte valgfusket som samtlige av den vestlige verdens store medier har gått god for, er aldri blitt bevist.

De valgutskriftene Machado mener beviser fusk, er aldri blitt kontrollert eller verifisert, og flere av de som er lagt ut på sosiale medier er blitt avslørt som forfalsket. Det US-selskapet som gjennomførte valgdagsmålinger for opposisjonen, har nær tilknytning til USAs State departement og kan neppe betraktes som pålitelig. I tillegg har Machado og Gonzalez nektet å levere sine påstått bevis til landets Høyesterett for kontroll og verifisering, slik alle de øvrige opposisjonspartier, det regjerende parti og CNE har gjort.

Til slutt; i uken før valgdagen tok jeg flere turer i forskjellige bydeler i Caracas. Jeg har tidligere observert tre forskjellige valg helt tilbake til 2006. Felles var den enorme mengde plakater, plankevegger til reklame og hele sider av kontorblokker som opposisjonen brukte til sin valgkamppropaganda, særlig i over- og middelklasse områder i Øst-Caracas. Denne gangen observerte jeg massevis av plakater og reklame for de øvrige opposisjonspartiene og regjeringspartiet, men ikke en eneste for Machados kandidat Gonzalez.

Det virket som Machado ikke var interessert i å drive valgkamp, men isteden hadde en nøye utformet plan for å hevde valgfusk, med støtte fra USA og en koordinert kampanje i internasjonale medier. Denne mistanken ble forsterket da det kom klager fra hennes egne valgkampearbeidere over at de ikke hadde fått ressurser til å gjennomføre en effektiv valgkamp ute i distriktene.

Invitasjon

Cubaforeningen i Norge inviterer til en minnemarkering i anledning av at det er 57 år siden revolusjonshelten Ernesto Che Guevara ble myrdet den 9. oktober 1967 i La Higuera, Bolivia

**Ane Hoel:
Che Guevara**

(leser fra Hølmekabaks bok "Ta ikke den uro fra meg")

**Foredrag:
Jeanette Berg**

"Hvorfor bør norsk fagbevegelse fortsette å støtte cubansk fagbevegelse?"

Appeller og kulturelle innslag.

Servering av festlig mat og drikke - kr. 100,-
Lotteri med spennende gevinster.
Ta med venner og naboer!

Dato:

Onsdag 9. oktober 2024

Kl: 18:00.

Sted:

Majorstuen Seniorarena,
Slemmingsveien 3A, 0369 Oslo
(100 m fra Majorstuen T-banestasjon på høyre siden)

Velkommen!

Mange vil nok ha interesse av fortellingen til CubaNytt's tidligere redaktør, Terje Enger:

Norske sjøfolk på Cuba. Beretninger om norsk sjøfart i Latin-Amerika gjennom 150 år.

Eget forlag: El Marinero
(Sjømannen)

200 sider. Illustrert.

Kr. 230,-

Bestill boka hos
cubaforeningen@gmail.com
eller tlf. 971 33 586

Den cubanske revolusjon er fylt 65 år

Dette er en utrolig bragd, gitt at landet er og har vært underlagt USAs krigføring gjennom en finansiell blokade og fiendtlige handlinger i alle disse årene, akkurat nå kanskje verre enn noen gang. Det internasjonale tribunalet i Brussel i november 2023 har vist og slått fast at USAs intensjoner og handlinger overfor

Cuba er for folkemord å regne. (Se CubaNytt 1/24 s.10-12).

Cuba er ikke alene om å være blokkert av USA, i dag er over 30 % av verdens befolkning underlagt en eller flere former for USAs sanksjoner. På grunn av nærheten til USA er Cuba imidlertid det mest sårbare landet. USAs mål er åpenbart å hindre at Cuba, som prioriterer utdanning, helse og rettferdig fordeling, lykkes så godt at landet kan bli et eksempel for folk i USA selv og andre land.

Bortsett fra USA og Israel har landene i FN fordømt USAs blokade av Cuba i 31 år, uten at dette har fått positive praktiske følger for øy-staten. USA har tvert imot prestert å oppføre offeret for blokaden på sin liste over «terrorister», til tross for at Cuba aldri har truet USA på andre måter enn ved sitt gode eksempel. Cuba er nå, sammen med blant andre Venezuela, Nicaragua, Palestina, Kina og Russland, medlem i en ny gruppe i FN, en allianse av land som er sanksjonert av USA. Hovedoppgaven er å forsvare FN-pakten som nå er under sterkt press fra Washington. Alt det USA foretar seg overfor de sanksjonerte landene er brudd på FNs charter. Uten støtte fra landene i denne gruppa, hadde det sett enda verre ut for Cuba.

Vi står i dag overfor et sivilisatorisk sammenbrudd, fremkalt av Israels apartheid-politikk, finansiert av USA.

Den cubanske revolusjonens visjon om at alle mennesker har samme rett til liv, mat, helse og utdanning, er fremdeles revolusjonær og bekjempes hvert minutt av Washington og våpenindustrien. Cubas motstand ligger i landets insistering på at verdens ressurser skal brukes til beste for menneskeheten, slik de selv praktiserer i utallige land. Da det dødelige ebolaviruset brøt ut i Vestafrika i 2014, satt Verdens helseorganisasjon stille og så på. Men afrikanerne visste hvor hjelpen fantes. Etter få dager var flere cubanske helseteam på plass. Først da epidemien var under kontroll, kom WHO og Leger uten grenser på banen.

I Italia hadde det offentlige helsevesen brutt sammen allerede i 1978. Under Covid måtte Italia, som det første vestlige industrilandet, be Cuba om nødhjelp. Det lutfattige området Calabria sto nærmest uten legedekning da pandemien slo til. I 2022 ble det inngått en avtale om legedekning fra Cuba, og allerede i 2023 var nesten 300 cubanske leger på plass med årskontrakter. I dag er 479 cubanske leger på årskontrakter i Calabria, en befolkning som ellers hadde stått så å si uten legetilbud. Andre land, som prioriterer våpenproduksjon og militarisme fremfor folkehelse, kan fort komme til å befinne seg i samme situasjon som Italia.

Det er en skam at de vestlige landene i FN, Norge inkludert, ikke følger opp sitt eget vedtak og går sammen om å påvirke USAs boikott gjennom å ignorere de finansielle sanksjonslovene USA har oppfunnet og praktiserer overfor Cuba. Å behandle Cuba i samsvar med FNs charter overlates i dag til andre land som også er ofre for USAs sanksjoner.

Cubaforeningen i Norge - Årsmøtet 2024

Hilsen fra Svensk Kubansk forening

Svensk-Kubanska Föreningen vill sträcka ut sina hjärtligaste gratulationer till Cubaforeningen i Norge på firandet av sitt 60-årsjubileum.

I dessa tider när världen är så hårt ansatt av krigshets och militarism, så är det viktigare än någonsin att höja freden och den internationella solidariteten som ledstjärna. Det är viktigare än någonsin att stödja det socialistiska Kuba som det unika och inspirerande exempel det är - ett exempel som visar att en annan värld är möjlig.

Det är med stor tacksamhet som vi konstaterar att ni gått bredvid oss i denna kamp så länge som vår förening funnits, och vi hyser inga tvivel om att vi systerföreningar i Norden kommer fortsätta driva denna kamp så länge det behövs.

Vi ser fram emot ett gott samarbete även i framtiden, och önskar er ett fortsatt lyckat jubileumsfirande.

Länge leve den kubanska revolutionen!

Joel Assarsson - Svensk-Kubanska Föreningen

Hilsen fra Det cubanske Instituttet for vennskap mellom folkene, ICAPs leder Fernando González Llort, i anledning Cubaforeningens 60-årsjubileum

Cubas ambassadør Maité Rivero Torres åpnet sin hilsen med å be om ett minutts stillhet i anledning av at Venezuelas forrige ambassadør til Norge og gode cubavenn Orlando Ortegaño gikk bort 2. april i år, 65 år gammel.

Deretter leste hun en hilsen fra ICAPS leder:

Kjære brødre og søstre, medlemmer av Cubaforeningen

I anledning av at det er seks tiår siden Cubaforeningen så dagens lys, sender jeg en varm hilsen fra ICAP. Jeg benytter anledningen til å takke for den solidariske hjelpen dere har gitt oss gjennom alle disse årene, og for det prisverdige arbeidet dere har utført til forsvar for den cubanske revolusjonen og de styrkede vennskapsbånd mellom det norske og det Cubanske folk.

Den forbeholdsløse støtten fra alle dere, tidligere og nåværende medlemmer av foreningen, har vist seg gjennom fordømmelsen av USAs blokade og i verdifulle bidrag til å avhjelpe våre vanskeligheter siden vi bestemte oss for å følge vår bestemmelse om å være et selvstendig og uavhengig land.

Hvem kunne gjette at drømmen til en norsk sjømann som kom innom en ukjent karibisk øy, skulle bli til en solidaritetsbevegelse i det islagte Norge mange mil unna? Beslutningen og hengivelsen som Terje Enger viste i det han var med å grunnlegge Cubaforeningen, tjener som eksempel for nye generasjoner med sin vitalitet og ekte følelser av vennskap med Cuba.

Vi har i dag behov for at dere dobler innsatsen mot den inhumane politikken som hindrer oss i vår utvikling. Vi trenger at stemmer hever seg mot urettferdigheten, at bakvaskelskampanjene opphører og at vårt land blir strøket av den infame listen over land som foster terrorisme, hvor vi overhode ikke hører hjemme.

Dere skal vite at veien fremstår som mindre vanskelig og kampen mer utholdelig når vi møter venner som dere. Vi stoler på at Cubas venner i Norge vil intensivere organisasjonens arbeid, og at dere benytter anledningen til å feire nesten et helt liv i kamp for Cubas sak, og at dette representerer et insitament til å fortsette kampen for en bedre og mer rettferdig verden sammen med oss.

Vi ønsker dere lykke til i det fremtidige arbeidet, og vi ser frem til å møtes på det 19. europeiske solidaritetsmøtet som finner sted i Paris 22. til 24. november i år hvor vi er svært glade for at dere vil delta. Gratulerer med dagen

Varme hilsener
Fernando González Llort

ÅRSMØTE 16. MARS 2025

Vi minner om vårt årsmøte 16. mars 2025, der fristen for innlevering av forslag er 15. februar.

Styret i Cubaforeningen

DRIFTSTØTTE TIL CUBAFORENINGEN

Cuba har større behov for solidaritet nå enn på mange år og de fortjener all den solidariteten de kan få, fordi Cuba er det mest solidariske landet i verden, på tross av knappe ressurser.

Hjelp oss å drive vårt solidaritetsarbeid med Cuba ved å støtte driften av foreningens arbeid.

Kontoen for driftstøtte er 7874 06 88315. Vipps 542306. Merk «Driftstøtte»

Lærerike bøker om Cuba

Boken om Cubas omstilling til økologisk holdbarhet er på svensk og du får kjøpt den og de to andre bøkene (til høyre) av Cubaforeningen i Norge.

Prisen er **kr. 150,-** pr. bok.

Send en mail til:
cubaforeningen@gmail.com
eller ring tlf. 971 33 586 evt. SMS

Norsk-Cubansk Forening 60 år - et lite riss fra norsk solidaritetshistorie

Tale ved feiringen av 60-årsdagen for Cubaforeningen 19. april 2024
Ane Hoel

Maktskiftet på Cuba 1. januar 1959 skulle få enorm betydning i verden.

USA hadde allerede i mars 1958 gjort seg klare til å forlate diktatoren Batistas synkende skip gjennom å avslutte sine våpenforsendelser til det borgerkrigsherjede Cuba. I denne situasjonen er det at Det norske Arbeiderparti i desember 1958 sender en last med våpen til diktatoren. (Senere ble det henvist til arbeidsløshet i den norske våpenindustrien). Lasten ankom Cuba 17. januar 1959.

Samme dag sto følgende i *Orientering*, antakelig skrevet av den nye redaktøren, Finn Gustavsen:

«Tross rikelig nyhetsstoff er det neppe noen norske aviser som har våget å gi en politisk vurdering av maktskiftet på Cuba. En vanlig leser vil sannsynligvis sitte tilbake med det inntrykk at Fidel Castro nærmest hører til den type frihetshelter som vi finner i operetteverdenen».

Artikkelen avsluttes slik:

«Utenrikspolitisk betyr revolusjonen at den nasjonalistiske bevegelsen i Sør-Amerika har vunnet nytt land. (Dette var NB! før ordet «nasjonalistisk» var blitt et fy-ord i Norge! Senere hadde Gustavsen antagelig benyttet ordet «frigjøringsbevegelsen».) Den [Revolusjonen] har meget til felles med den arabiske nasjonalismen, og i de internasjonale organisasjonene må man regne med et nærmere samarbeid mellom de Afro-Asiatisk landene og Sør-Amerika. [...] Innenrikspolitisk kan Fidel Castro ikke uten videre tas til inntekt for sosialistene, men en sosial reformpolitikk vil utvilsomt måtte inngå i hans politikk. Ingen vet hvor langt USA vil finne seg i dette – vi vet fra før at dets kjærlighet til demokratiet i andre land kan gi seg underlige utslag.

Castros militære organisasjon er den eneste virkelige effektive organisasjon i det cubanske samfunn i dag. En får derfor være klar over at Castro, om han ønsker, vil kunne fortsette som en militærdiktator. Hittil tyder intet på at dette er hans virkelige mål».

Det gikk ikke lang tid før verden fikk det første bevis på USAs holdning og hensikter overfor den nye regjeringen på Cuba. Lester Mallory, USAs viseutenriksminister for interamerikanske saker, utalte året etter:

"... alle mulige midler må straks iverksettes for å svekke Cubas økonomiske liv ... hindre penger og forsyninger til Cuba, redusere lønningene og skape sult, desperasjon og styrte regjeringen».

17. april 1961 gikk USA til militær invasjon av øya ved hjelp av eksilcubanere. USA hadde som forberedelse bombet alle flyplasser og militærinstallasjoner, før de iscenesatte invasjonen med CIAs kodenavn «The Fish is red» i Playa Giron, eller Grisebukta.

Etter 72 timer satt Cuba igjen med 1200 cubanere som hadde deltatt i angrep på sitt eget land. Fangene ble sendt tilbake til USA i bytte mot medisiner for 57 millioner dollar.

USAs kolonivirksomhet ble for første gang slått tilbake. Dette skapte et hat som gjør at USAs mål er det samme etter 65 år, 30 år etter FNs årlige, nærmest unisone fordømmelse.

Verden ble langsomt klar over at noe var forandret på det amerikanske kontinentet: **Antikolonialismen** var kommet for å bli. Men USA slapte knivene og Cuba hadde god grunn til å søke militære alliansepartnere. Etter Cubakrisen i 1962 roet USAs terrorvirksomhet på selve øya seg noe ned. Det ble færre nedbrenninger av sukkerfabrikker og sprengninger av statlig infrastruktur.

Norsk Cubansk Forening

Dette var virkeligheten da *Norsk Cubansk Forening* ble dannet 17. april 1964, på dagen for USAs invasjonsforsøk (i Grisebukta, Playa Giron,) tre år tidligere i 1961. Vi vet lite om den lille dedikerte gjengen som drev foreningen fra 1964 frem til *CubaNytt* kom ut fra 1976. To av dem var Karl O. Richardsen og Terje Enger som Cubaforeningen har alt å takke for sin eksistens frem til i dag.

De som formidlet nyheter fra og om Cuba i Norge frem til *CubaNytt* oppsto på 1970-tallet, var uten tvil *Friheten* og *Orientering*. Begge blader ble drevet av politisk skolerte folk med forhold til kolonialisme og gryende frigjøringsbevegelser. I 1966 dro Finn Gustavsen, medlem av Redaksjonsrådet i *Orientering* og parlamentarisk leder for Sosialistisk Folkeparti, til Cuba. Han reiste land og strand rundt, traff Fidel Castro personlig og hørte ikke minst hans 26. juli-tale på Plaza de la Revolusion. Samme år kom *CastroCuba* på Pax. Et fyrverkeri av en bok.

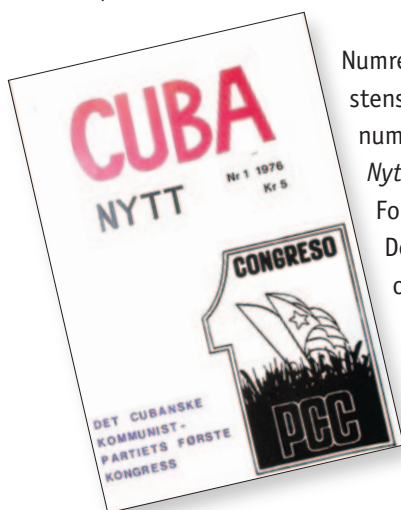

Forsiden av Finn Gustavsens CastroCuba

Etter 1945 hadde det vært få uoverensstemmelser om utenrikspolitikken mellom partiene på Stortinget. Håndteringen av våpensaken bidro, sammen med Atomvåpensaken, til misnøye innenfor venstrefløyen i Arbeiderpartiet, og var kanskje grunnen til at Norge opprettet ambassade på Cuba. Denne splittelsen førte også til dannelsen av Sosialistisk Folkeparti (1961.) Den norske ambassaden ble i første omgang en kortvarig affære. Ambassadøren pakket allerede sammen da Gustavsven var på Cuba i 1966. Gustavsven var ikke bare antiimperialist, han var også en god journalist. Han sviktet aldri Cuba. I 1995 kom «Cuba Lever!» på Cappelen.

Cuba Nytt

I 1975 fant det sted en avgjørende begivenhet innenfor det internasjonale solidaritetsarbeidet: Som første vest-europeiske statssjef besøkte Olof Palme Cuba. Dette var kanskje medvirkende til at den lille gjengen i *Norsk Cubansk Forening* (N-C-F) fikk sparket i gang foreningens medlemsblad *CubaNytt*. Fra 1976 – 1977 og fra 1981 til i dag er dette hovedkilden til systematisk informasjon fra og om Cuba og N-C-F hertil lands. En gjennomlesning kan anbefales for den som liker politisk triller. (Henvendelse om ønske om digital tilgjengelighet til forf.)

Forsiden av CubaNytt 1/1976

Foreningens målsetting står bak på bladet: «Norsk Cubansk Foreninger er en partipolitisk uavhengig vennskapsforening. Dens målsetting er å støtte den sosialistiske revolusjonen på Cuba og det cubanske folkets kamp mot imperialismen.

Foreningen skal fremme de vennskapelige, kulturelle og økonomiske forbindelsene mellom Cuba og Norge. Vi skal spre informasjon om forholdene på Cuba og skape best mulig kontakt mellom folkene i de to land, blant annet gjennom å formidle kontakt mellom ulike organisasjoner i Norge og på Cuba.

Alle som støtter foreningens målsetting, kan bli medlem. Kontingent er kr. 20.- pr. år. Medlemmene mottar alt informasjonsmateriale som publiseres.

Foreningen arrangerer medlemsmøter, festmøter, filmkvelder og utstillinger i forbindelse med offentlige høytidsdager på Cuba.

Foreningens bulletin CubaNytt kommer ut to ganger pr. år. I samarbeid med andre nordiske vennskapsforeninger arrangeres det hvert år arbeidsbrigader til Cuba».

Det cubanske kommunistparti

Innholdet i det første nummeret av *CubaNytt* i 1976 dreier seg om Det cubanske kommunistpartiets historie fra 1925 og til Fidel Castro erklærer den cubanske revolusjonen som sosialistisk i 1961. Han var i utgangspunktet IKKE kommunist. Forholdet mellom opprørerne og Kommunistpartiet hadde tvert imot vært meget vanskelig, og fortsatte med det frem til begynnelsen av 1960-tallet, da det ble avklart. Castro var, som Gustavsven ganske riktig skriver, heller ikke sosialist. Men livet i geriljaen og begivenhetene etter seieren hadde gjort ham til Marxist-Leninist, skriver han selv. Med USAs erklærte krig mot revolusjonen, hadde Castro ikke annet valg enn å samarbeid med de sosialistiske landene: I 1963 ble enhetspartiet «Partido Unificado del la Revolucion Socialista de Cuba», dannet.

I 1974 satte partiet i verk en dyptgripende omformingsprosess av styrings- og maktstrukturen i landet, fra sentralisme til folkemakt, dvs. at statsmakten utøves direkte og gjennom aktiv deltakelse av **alle** i samfunnet, fra bunnen og opp. Styringsformen hindrer krefter utenfra å gå inn og finansiere **ett** parti. Det er ikke reklamen som styrer folks valg, men til-liten til dem de har rundt seg, på hjemstedet, på jobben og i organisasjonene, på lokalt, fylkes- og nasjonalt plan. Systemet kan altså ikke kjøpes og sponses eller undermineres utenfra på annen måte enn ved å la være å stemme. Det er denne styringsformen som fremdeles gjelder på Cuba. Dette er det cubanske demokratiet.

Systemet er en torn i øyet på de kapitalistiske demokratiene der flerpartisystemet er selve kjernen, pengestrømmen styrer hvem som kan stille til valg og reklamen hvordan man stemmer. Alt annet er diktatur.

Grunnen til at omformingsprosessen til folkemaktsystemet ikke kom i gang før 15 år etter revolusjonen, var blant annet at Cuba i 1959 var et land der flertallet av befolkningen var analfabeter. Nå var analfabetismen avskaffet, og alle som var født etter revolusjonen hadde rukket å få gratis skolegang i 10 år. Grunnloven ble forandret slik at alle fikk stemmerett fra fylte 16 år.

Fidels kamp mot kolonialismen

Det cubanske kommunistpartis første partikongress fant sted i desember 1975. Fidel Castros kamp mot kolonialisme og fattigdom gjaldt ikke bare Cuba. I sin åpningstale slo han fast viktigheten av samholdet i utviklingen i den sosialistiske verden, av kampen mot kolonialismen i Afrika og folkenes rett til selvbestemmelse. Den svarte befolkningen på Cuba stammer fra afrikanske slaver, og viljen blant cubanerne var stor til å delta på

Fortsettes neste side

alle mulige felt i afrikanernes frigjøringskriger. Cubanske leger var til stede allerede under den algirske frigjøringskrigen og nå gjaldt det Angola. Angolas frigjøringskamp hadde vært uhyre blodig og bitter helt siden MPLA (Movimento Popular de Liberacion de Angola) startet kampen for frigjøring av landet fra kolonimakten Portugal. Men det var først etter at Angola ble alvorlig truet av Sør-Afrikansk invasjon, at cubanske frivillige i et antall på over 10 000 ble tilkalt av MPLA. USA og Sør-Afrika finansierte sin egen såkalte frigjøringsbevegelse UNITA og borgerkrigen var et faktum. MPLA kjempet mot sørafrikanske soldater og leiesoldater finansiert av USA, Israel og de europeiske kolonimaktene.

Den norske regjering og Stortinget spilte her en ynkelig rolle, på lag med den Sør-afrikanske apartheid-staten, USA og kolonimaktene. Norge avsluttet alle handelsavtaler med Cuba i det de påsto at Cuba hadde invadert Angola. I virkeligheten visste de at Cubanske frivillige var tilkalt etter bønn fra presidenten Augusthino Neto, og ble der så lenge de var ønsket av denne. Norges rolle den gang forbigås i ettertid i taushet. Isteden fremheves rollen Norge senere spilte i boikotten av apartheidregimet i Sør-Afrika. Det var ikke for ingenting at det var Cuba, ikke Norge, som var det første landet Nelson Mandela besøkte da han kom i land etter 30 år på apartheidregimets fangeøy.

I det andre nummeret av *CubaNytt* i 1976 får vi vite at aktiviteten i Norsk Cubansk Forening har vært noe dalende i 1974 og 1975. Årsaken oppgis å være annet politisk arbeid, som Chileaksjonen og politiske partier. Redaksjonen skriver at medlemmene i foreningen ikke har vært spesielt aktive, og at alt arbeid utføres av de fem i redaksjonen og styret som ønsker å mobilisere mer aktiv deltakelse fra medlemmene. De slår fast at bladet er en forutsetning og en nødvendighet for å spre informasjon om Cuba. Det var nok å skrive om, *Cuba Nytt* manglet ikke stoff. Det norske solidaritetsarbeidet i forhold til Cuba forteller om utviklingen på det internasjonale solidaritetsfeltet, som var ganske nytt i Norge på 1970-tallet. Norge er i 1977 det eneste landet i Norden som **ikke** har ambassade på Cuba.

USAs terrorvirksomhet

I 1977 er det 10 år siden CIA lyktes med å oppspore og drepe Che Guevara i Bolivia. På forsiden av første nummer finner vi en usignert tegning av Che med Hò Chí Minh. Per-Erik Borge er tilbake i redaksjonen etter et korrespondentoppdrag for NRK i Latin-Amerika. Ståle Kildahl, Ivar Pedersen og Kirsten Jensen er nye medarbeidere. Det virker altså som om redaksjonen har styrket seg.

Temaet i *Cuba Nytt* i 1977/1 er bl.a. USAs terrorvirksomhet mot Cuba. I 1971 tok de i bruk bakteriologisk krigføring, i det de plantet afrikansk svinepest, noe som tok livet av alle grisene på øya, cubanernes hovedkilde til kjøtt.

Etter at USA lyktes så framifrå med å styrte den demokratisk valgte Allende-regjeringen i Chile i 1973, økte terrorangrepene mot Cuba. Det er ingen overdrivelse å si at norske medier heller ikke den gang, var interessert i å formidle USAs skyggesider. Dette var på slutten av Vietnamkrigen, en krig som i hovedsak ble støttet både av den norske regjering og norske media.

Forsiden av
Cuba Nytt 1/1977

Den 6. oktober 1976 ble alle 73 passasjerene om bord i et cubansk rutefly drept i en flystyrt rett etter avgang fra Barbados. To venezolanere hadde gått om bord i flyet i Trinidad og etterlatt to bagger med eksplosiver da de forlot flyet på Barbados. Lederen for terrororganisasjonen de tilhørte, Orlando Bosch, arbeidet for det hemmelige chilenske politi DINA, som hadde nær forbindelse med CIA. Blant de 57 drepte cubanerne var hele det cubanske fektelandslaget fra OL. Gjennomsnittsalderen på de drepte var 30 år.

Og slik fortsatte det.

I 1981 kom boka «The Fish is red» av journalistene Warren Hinckle og William Turner, den sistnevnte tidligere funksjonær i FBI, om USAs krig mot Cuba i de foregående 20 årene. En anmelder skriver:

«It was the dirtiest, most sensational, most secret war in American history, linking the Bay of Pigs with the Mafia, the murder of a President, and Watergate. The book discloses for the first time ever the fantastic story of our undeclared war against Cuba. It provides a dismaying and oftentimes hilarious insight into United States foreign policy».

CubaNyttts videre liv

I andre utgave av *CubaNytt* i 1977 får vi blant annet en historisk gjennomgang av fagforeningsvirksomheten på Cuba, som faktisk startet samtidig med den norske, på slutten av 1800-tallet. Historien følges helt frem til 1977 og samarbeidet med norsk LO.

Etter tre år, sansynligvis uten *Cuba Nytt*, startes bladet opp igjen med nye koster som nå driver Norsk Cubansk Forening og *CubaNytt* i mange år fremover. Hans Paul Schwartz er leder og ansvarlig redaktør for første nummer, som nå kommer er i A5-format. Karl O. Rikardsen skulle komme til å bli den store motoren i Cubaforeningen og *CubaNytt* i over 30 år. Liv Røvik, Jan Engen, Rolf Berntsen er med i mange år.

Norsk presse

Norsk presse fremmet og tillot helt vanvittige påstander om Cuba. I to leserinnlegg i Bergens Tidende i juli 1983 angripes tidligere redaktør av *CubaNytt*, NRKs LA-korrespondent Per-Erik Borge og Cubaforeningen: «Korrespondenten var med i en arbeidsbrigade på Cuba i 1973. Brigaden gir vanligvis opplæring i våpenbruk, nærkamp og sprengstoff tjeneste. Forskjellen mellom brigadens opplæringsprogram og terrorist utdanning er helt ubetydelig».

Stafetten gikk videre i Aftenposten, der Carl I. Hagen (11.2.84) skriver at NRK-korrespondent Per-Erik Borge «løper KGBs ærend» med sine reportasjer fra Latin-Amerika.

USA overfall på Grenada og krigen mot Nicaragua

Siste nummer av *CubaNytt* i 1983 er i sin helhet viet USAs overfall på Grenada 25.oktober samme år. Landets populære statsminister Maurice Bishop ble myrdet, og mange med ham. Grenada hadde i 1979 gjennomført en ublodig revolusjon for nasjonalt selvstyre, som hadde gått nokså upåaktet hen, men ikke i Pentagon. USA ønsket ikke flere fattigdomsrevolusjon a la Cuba, og slett ikke noe nytt Nicaragua. (Se bl.a. boka: *Grenada, Karibiens okända revolusjon* av Cecilia Malmgreen og Lasse Willeen.)

Utenriksminister Sven Stray forsvarte i 1983 i Stortinget USAs «rett» til å minelegge Nicaraguanske havner, på samme måte som Kåre Willoch noen år tidligere forsvarte USAs minelegging av Haiphong i Vietnam. 18 forsyningsskip er foreløpig skadd, og mennesker, matvarer og forsyningsmidler forsvinner i havet både på atlantehavs- og stillehavskysten. Nicaraguas fiskeflåte har ikke kunnet gå ut siden 1981.

Norsk Cubansk Forening 20 år

I 1984 feires Revolusjonens 25 år, og *Norsk Cubansk Forening* 20 år. Karl O. Rikardsen holder hovedtalen hvor han kan presentere bladets nye format i A-4 og planen om fire nummer i året med forsider i henholdsvis rødt, grønt, gult og blått.

Økonomien er i bedring. Rikardsen oppsummerer revolusjonens historie og kan blant annet melde at det nå er 20 000 ungdommer fra fattige land som får sin utdanning på Cuba, bl.a. 1000 fra Namibia.

To av forsiden
av CubaNytt
i 1984

Denne vinteren er det mye «cubanytt» i Oslo: Forelesning på universitetet av den uruguayanske forfatteren av «Latin-Amerikas åpne årer», Edvardo Galeano, CIA-avhopperen Phillip Agee på Club-7 og besøk av Escombray-teateret på Oslo Nye teater. 3. mars 1984 blir Cubasenteret åpnet i Pilesteredet 30. Senteret er åpent lørdager, med bokkafe og info om brigaden og annet + salg av informasjonsmateriell, plakater og instrumenter.

I februar 1986 er det først årsmøte og deretter revolusjonsfest i Sagene Samfunnshus med over 200 tilstede. Redaktør av *CubaNytt* i 1986 og 87, Grethe Haldorsen, holder festtalen. Hun er eneste kvinnen blant redaktørene før 2022. Hun konstaterer at foreningen er i medvind, medlemstallet har endelig passert 500 etter 22 år. Året før, i 1985 hadde det høyeste antall brigade-medlemmer noen sinne, med 53.

Året etter fikk Cubaforeningen oversatt og gitt ut Fidel Castros rapport til de alliansefrie landenes 7. toppmøte i 1983, «Verdens økonomiske og sosiale krise». Her påviser han hvordan industrilandene utbytter og undertrykker utviklingslandene. Boken kom ut på Falken forlag ved hjelp av innsamlede midler.

Forsiden av
Fidel Castro's rapport
fra 1983

Dette året gir Cuba 500 tonn sukker til palestinerne på den okkuperte Vestbredden og på Gaza. Det revolusjonære Cuba hadde støttet det palestinske folkets kamp fra 1. dag. Fra 1982 hadde PLO ambassade i Havana. Tusenvis av palestinere fikk og får stadig gratis utdanning på øya.

Mordet på Olof Palme

Mordet på Olof Palme i 1986 var et stort slag for alt antikolonialistisk arbeid, i særdeleshet for Cuba. Dette år ble Cuba også rammet av orkanen «Kate», den voldsomste naturkatastrofen i det 20. århundret. Havet gikk på det meste 900 meter inn over land. 80% av sukkerhøsten ble rammet. 715 000 ble evakuert, og 200 000 kyr.

Takket være det imponerende organiserte hjelpeapparatet blant sivilbefolkningen på Cuba, var det bare to mennesker som mistet livet. Ingenting i norsk presse. Men like etter var Tor Heyerdahl på Cuba og uttalte da at han var «virkelig imponert over Cuba og organisasjonen av hjelpearbeidet». Heyerdahl ble året etter valgt til «Årets Normann».

Sovjet sendte gratis nødhjelp: 30 000 tonn ris, 20 000 tonn mel, 10 000 tonn sinkplater og 5000 ton aluminiumsplater.

Allerede i 1986 hadde Cuba flere leger og lærere i land i Sør enn UNICEF og WHO til sammen. De gamle europeiske koloni-

Fortsettes neste side

landene så på Cubas hjelp og støtte til Afrikas vei ut av kolonialismen, som kriminell virksomhet. De var i gang med å finne nye måter for å holde på Afrikas rike ressurser. De nordiske landene var i lomma på USA. Cuba intensiverte sin tilstedeværelse i Sør og la ned sin ambassade i Norge i 1988.

Norges Blindeforbund med generalsekretær og cubavenn Arne Husveg i spissen, hadde i 1984 startet et prosjekt for å bygge en skole for 220 blinde og svaksynte barn på Cuba. I 1987 besluttet Årsmøtet i Cubaforeningen å bidra med 500 000 kroner. Fagforeninger, fagforbund og andre ga sine bidrag. NORAD anbefalte prosjektet og bevilget nærmere 80% av summen. Skolen, «Abel Santa Maria», ble innviet den 31.12.89.

Oppløsningen av Sovjetsamveldet

Like før Sovjet-Unionens fall, 2.-4. april 1989, fikk Cuba besøk av Michael Gorbatsjov, og det ble tegnet en 25 års-avtale med Sovjet-Unionen. Oppløsningen av samveldet og Warszawa-pakten spente ben under Cubas økonomi. I 1990 startet Cubaforeningen en utfordringsstafett for kontinuerlig å samle inn humanitær Hjelp til Cuba. Denne aksjonen skaffet mer enn 1000 givere.

Medlemsverving fra høsten 1993 ga 200 nye medlemmer. Den som vervet mest og dermed vant brigadetur til Cuba, var nestleder Svend Haakon Jacobsen med leder Karl O. Rikardsen like bak. Svend Haakon skulle bidra vesentlig til foreningen gjennom 15 år, både som leder og redaktør.

I 1996 inngikk foreningen en avtale med MediCuba Europa (en hjelpeorganisasjon for de europeiske vennskapsforeningene med Cuba). Midlene gikk til innkjøp av råvarer til produksjon av medisiner som cubanerne selv produserer.

Årene etter 2000

Fra årtusenskiftet fremstår *CubaNytt* i glanset versjon. Redaktør frem til 2003 er Karl O. Rikardsen. Rolf Gran er leder av foreningen til 2002, året da Norge på nytt oppretter ambassade på Cuba. Rolf Gran hadde bidratt avgjørende til driften siden 1988. Horacio Fariñas kommer inn i 2003 og skulle komme til å legge ned verdifullt arbeid i bladet i nesten 20 år. *CubaNytt* holder stadig en høy standard, både når det gjelder form og innhold.

Forsiden av
CubaNytt 1/2009

Nummer 1/2009 har ny forside, som blir den endelige. Redaktør og leder fra 2003 er Svend Haakon Jacobsen, men fra nr. 2 tar Terje Enger over. Fra 2010 er Terje også Cubaforeningens leder, godt hjulpet av Horacio Fariñas. De to driver både foreningen

og *CubaNytt* til 2020. Boye Svendsen bidrar med mye stoff i disse årene. Svein Mortensen bidrar som styremedlem og oversetter.

Året 2013 kommer med monumentale tap innenfor den anti-koloniale bevegelsen: Både Hugo Chavez (5.3.13) og Nelson Mandela (5.12.13) dør.

Cubaforeningen er 50 år og Odd Mikkelsen holder hovedtalen hvor han oppsummerer foreningens viktigste aktiviteter i disse årene.

Forsiden av
CubaNytt 1/2014

3. juli 2016 dør den gamle hedersmann og ukronte konge av Cubaforeningen, Karl O. Rikardsen 86 år gammel. Nekrologen er underskrevet av folk som hadde gjort den antikolonialistiske kampen til en del av sjela: Rolf Gran, Svend Haakon Jacobsen, Mayo Bustos og Terje Enger. Antakelig en forutsetning for å gjøre et skikkelig arbeid for Cuba.

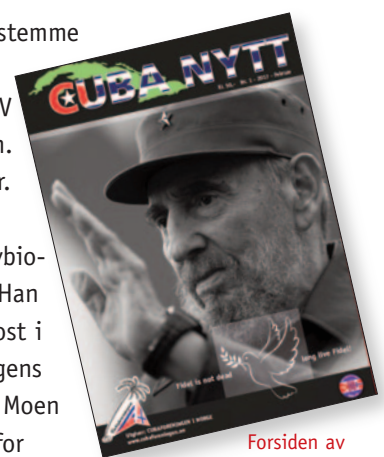
Fidel Castro dør

Samme år, den 26. november, dør verdens lengstlevende stats-overhode og antiimperialistiske legende Fidel Castro. Norske mainstream-media hadde ventet på dette siden 1959. Nå har også «Venstresidens avis» *Klassekampen* hengt seg på med kunnskapsløse og ufine «nekrologer» fra Mimir Kristianson (Rødt) og Snorre Valen (SV). Dette var trist og varslet vel at denne generasjonens venstresidepolitikere ikke har samme forståelse for antikolonialistisk arbeid som generasjonen før dem.

«Som de må ha hatet ham», skriver Mikael Wiehe i sin hyllest til El Comandante: «Nå har de endelig fått en grav å danse på!»

Da er det at en ny, ung og frisk stemme dukker opp i kommentarfeltet: Cihan Karakoc, aktiv politiker i SV og styremedlem i Cubaforeningen. Fra 2020 finner vi ham som leder.

I 2021 gir Terje Enger ut sin selvbiografi, «Norske sjøfolk på Cuba». Han er kreftsyk og dør nærmest på post i 2022. Samme år tar Cubaforeningens Redaksjonsutvalg ved Berit Hein Moen og undertegnede, over ansvaret for utgivelsene av *CubaNytt*.

Forsiden av
CubaNytt 1/2017

Takk til alle de mange som i disse 60, for Cuba så stormfulle årene har vært innom styret og bidratt til å holde solidaritets-flammen levende i *CubaNytt*. Kampen for Cubas rett til å leve i fred for USAs terror, fortsetter.

Ane Hoel

Humanitær hjelp til Cuba

I 1996 inngikk Cubaforeningen en avtale med MediCuba Europa (en hjelpeorganisasjon for de europeiske vennskapsforeningene med Cuba). Denne avtalen fortsetter. Disse midlene går til innkjøp av råvarer for produksjon av medisiner som cubanerne selv produserer. Dette er både en økonomisk og humanitær viktig sak for Cuba.

Siden pandemien brøt ut har Cubaforeningen donert flere hundre tusen til humanitær hjelp for Cuba, hovedsaklig til innkjøp av medisinsk utstyr.

Ettersom Cubaforeningen verken mottar offentlig støtte eller har rike onkler, er vår humanitære hjelp til Cuba avhengig av DITT bidrag.

Kan du tenke deg å bidra økonomisk som fast månedlig giver, ta kontakt eller send ditt bidrag til vår konto «Humanitær hjelp» 0540 07 42776. Vipps 542306. Merk «Humanitær hjelp».

Husk at bidrag over 500 kroner er fradragsberettiget på skatten dersom du sender inn ditt personnummer.

Dersom du har forslag om hjelp til Cuba og ønsker å bli aktiv med det humanitære arbeidet, så ta gjerne kontakt.

Cubaforeningen takker for alle innkomne bidrag.

Støtt Cubaforeningens humanitære arbeid på Cuba – bli fastgiver

Orlando Ortega 1959 - 2024

¡Hasta Pronto og Hasta la Victoria Siempre!

Vår venn og kamerat Orlando Ortega har forlatt oss. Han døde hjemme i Venezuela 2. april i år.

Ortega tjenestegjorde som Venezuelas ambassadør i Norge fra desember 2018 til oktober 2022, en av periodene med størst imperialistisk trakassering av den bolivarianske revolusjonen.

Orlando Ortega var en mann med revolusjonær overbevisning og utholdenhet, og var - uten tvil - den beste kandidaten for den vanskelige oppgaven med å forsvare revolusjonære og antiimperialistiske verdier, da omgivelsene satset på å ødelegge det bolivarianske prosjektet som Comandante Hugo Chávez satte ut i livet, i dag videreført av president Nicolás Maduro.

Ortega ble født i Boconó i delstaten Trujillo i Venezuela 9. oktober 1959. Han var fra ungdommen av involvert i arbeid på landsbygda, noe som gjorde at han forsto behovet for forandring. Under universitetsstudiene var han aktivist i PRV-RUPTURA, en politisk organisasjon som markerte en milepæl i Venezuela for sitt målbevisste bidrag til den politisk-ideologiske debatten om frihet og sosial rettferdighet. Slik utviklet han sin ideologiske dannelse og ble politisk aktiv. I løpet av studietiden deltok han i flere protestbevegelser og utmerket seg med sin solide ideologiske skolering, sin vilje til å bidra og sin taleførhet.

Da Hugo Chávez kom inn i politikken, sluttet Ortega seg umiddelbart til ham og ble en av de viktigste grunnleggerne av Movimiento Bolivariano Revolucionario-200 i Boconó. Han ble valgt inn som vara-representant til nasjonalkongressen, for senere å bli leder av Venezuelas Forente Sosialistparti (PSUV).

Ortega kombinerte sitt politiske engasjement med yrkespraksis i ulike institusjoner i den venezuelanske staten, blant annet som regiondirektør i Miljøverndepartementet i Trujillo, direktør for skogforvaltningen i samme departement i Caracas, den viktigste stillingen etter ministeren, generalsekretær i Trujillo-delstatsregjeringen, hvor han opplevde oljestreiken i 2002; gruvedirektør, viseminister for gruver, president for ulike organisasjoner og til slutt ambassadør i Norge.

Orlando Ortega var alltid villig til å påta seg politiske verv, drevet av sin sterke ideologisk overbevisning og ønske om å tjene Den Bolivarianske Revolusjonen. I Norge fulgte han oss alltid med sitt elskelige smil. Den venezuelanske revolusjonære sangeren og låtskriveren Alí Primera sa dette: «De som dør for livet, kan ikke kalles døde».

Derfor sier vi om Orlando:

¡Hasta pronto y Hasta La Victoria Siempre!

Marynna Saatdjian

Cubas revolusjonsdag 26. juli

Politisk appell foran Stortinget 26. juli 2024 ved Ane Hoel

De Olympiske leker åpner i 2024 på Cubas revolusjonsdag. 26. juli 1953 er dagen da Fidel Castro og hans lille flokk gikk til angrep på det cubanske militærdiktaturet for første gang.

Den olympiske ed som blir fremsatt ved lekenes begynnelse, går ut på å respektere reglene for «fair play», inkludering og likeverd. Utøverne står sammen «without any form of discrimination» / uten enhver form for diskriminering. Eden avslutter slik: «Vi gjør dette for å gjøre verden til et bedre sted gjennom sport».

Den olympiske eden, slik den fremsto i 2022 kunne vært hentet fra den cubanske konstitusjonen: «inkludering, likeverd og ingen diskriminering vil gjøre verden til et bedre sted». Dette var, og er fremdeles målet for den cubanske revolusjon: Å gjøre verden til et bedre sted – for alle mennesker.

To av deltakerlandene i årets Olympiske Leker heter USA og ISRAEL. To land som bedriver og bidrar til folkemord. Det er umulig ikke minnes OL i Hitlers blonde Berlin i 1936. Det skulle hvitsminke et annet folkemord. Sprinteren Jessi Owens kom som en svart knyttneve over samtlige mål idet verden falt sammen. I ettertid har USA bidratt til ett og annet også innen sportens verden. La meg dvele ved et lite bilde fra 1976, 17 år etter at diktatoren Batista kom seg over til sine venner i USA og Fidel Castro inntok Havana:

Den 6. oktober 1976 ble alle de 73 passasjerene om bord i et cubansk rutefly drept i en flystyrt rett etter avgang fra Barbados. Ansvarlig var Orlando Bosch som arbeidet for det hemmelige chilenske politi DINA, med nær forbindelse til CIA. Blant de 57 drepte cubanerne var hele det cubanske fektelandslaget fra OL. Gjennomsnittsalderen på de drepte var 30 år.

USA har i over 60 år utsatt Cuba for statsterrorisme. Allerede i 1960, året etter at Revolusjonen var et faktum, fikk verden det første varsel om USAs holdning og hensikter overfor den nye regjeringen på Cuba. USAs viseutenriksminister for interamerikanske saker utalte da: "... alle midler må straks iverksettes for å svekke Cubas økonomiske liv ... hindre penger og forsyninger til Cuba, redusere lønningene og skape sult, desperasjon og styrte regjeringen».

Året etter lanserte USA et militært angrep på Øya. Etter 72 timer satt Cuba igjen med 1200 cubanere som hadde deltatt i angrep på sitt eget land. Fangene ble sendt tilbake til USA i bytte mot medisiner for 57 millioner dollar.

USAs kolonivirksomhet ble for første gang slått tilbake. Dette skapte et raseri som gjør at USAs mål er det samme etter 65 år, 30 år etter FNs årlige, nærmest unisone fordømmelse.

USA benyttet snart et sofistikert utvalg av terror, ikke minst 638 forsøk på å myrde Fidel Castro. I de ti siste årene har cyberkrigen kommet i tillegg, samt en verdensomspennende finansiell krigføring som har til hensikt å frarøve den cubanske befolkningen deres eksistensmidler.

Et Internasjonalt Tribunal som i november 2023 behandlet konsekvensene av USAs blokade av Cuba, konkluderer med å vise til Geneve-konvensjonens artikkel II § C som definerer folkemord som:

«Bevisst å påføre en gruppe livsbetingelser beregnet på å utsette dem helt eller delvis». (Dommen er gjengitt i CubaNytt 1/24)

Cubas regjering står nå på USAs liste over regjeringer som ikke underkaster seg imperiets form for «frihet og demokrati».

Dette er forøvrig en ubegrunnet liste, Cuba har aldri utgjort noen trussel for USA. Listens eneste formål er løgn og bakvaskelse som tjener som påskudd for ødeleggende økonomiske tiltak mot selvstendige stater som ikke underkaster seg.

USA er fullt klar over dette. De er også klar over den enorme skaden disse ulovlige tiltakene og aksjonene gjør på den cubanske økonomien, og på den skremmende effekten dette automatisk utløser for enhver stat som blir plassert på denne listen, helt uavhengig av sannheten. Det er nettopp derfor USA fortsetter denne politikken.

Også den norske regjering er klar over dette. Med USAs godkjenning var Norge med å legge til rette for arbeidet med en Fredsavtale mellom den colombianske regjering og gerilja- eller frigjøringsorganisasjonen FARC på Cuba fra 2012- 2016. Dette medførte at FARCs ledere, med USAs godkjenning, var tilstede på Cuba.

USA bruker nå også dette som de tidligere har godkjent, som argument i sin terror mot Cuba.

Mens dette pågår okkuperer USA stadig Cubas eneste dypvannshavn Guantanamo, ett av stedene der USA torturerer sine ofre. Mange er døde under torturen i fengselet, og mennesker uten lov og dom tortureres fremdeles på n. året; Man kan ikke snakke om Cuba uten å nevne USAs terrorregime.

Likevel har USA, EU og Norge magamål til å påstå at de er bekymret for demokrati og politiske rettigheter på Cuba.

Det er noe som ikke stemmer når en regjering er mer opptatt av andre lands innenrikspolitik enn sin egen utenrikspolitik.

Cubaforeningen i Norge er svært bekymret for de belastningene USAs terrorlisting av Cuba har for det cubanske samfunnet. Det betyr rett og slett en ulovlig og kriminell kvelning av landets økonomi.

At USA retter opp denne uretten mot Cuba, er et vedvarende krav, ikke bare fra talløse regjeringer, særlig i Latin-Amerika og Caribien, men også fra politiske, sosiale og religiøse organisasjoner i Europa, i USA selv og blant flere politikere der.

Skal noen stå på en terrorliste, må det være de land som bedriver terror - i eget eller andres land!

Cubaforeningen i Norge

Til Utenriksdepartementet
v/Utenriksminister Espen Barth Eide

Cuba må fjernes fra USAs liste over land som angivelig støtter terrorisme.

Ifølge medier i USA la utenriksministeren 15. mai 2024 frem nok en rapport overfor Kongressen som uten mandat eller internasjonal godkjenning, lister opp fire land som angivelig «ikke samarbeidet fullt ut med USAs antiterrorvirksomhet i året 2023». I motsetning til tidligere år blir Cuba ikke nevnt.

Til tross for dette befinner Cuba seg fremdeles på en liste USAs holder seg med, over land som tilsynelatende «støtter» terrorisme. Dette er en ubegrunnet liste, hvis eneste formål er løgn og bakvaskelse som tjener som påskudd for ødeleggende økonomiske tiltak mot selvstendige stater, slike som skruppelløst brukes mot Cuba.

Samme dag (15.5.24) sendte det cubanske utenriksdepartement ut krav om at USAs regjering retter opp denne uretten mot Cuba. Dette er et vedvarende krav, ikke bare fra det cubanske folk og talløse regjeringer, særlig i Latin-Amerika og Caribien, men også fra politiske, sosiale og religiøse organisasjoner i USA selv og blant flere politikere der.

Sannheten er at Cuba ikke støtter terrorisme, men tvert imot er blitt et offer, inklusive for statsterrorisme, slik alle som er interessert i emnet kan bekrefte. USAs regjering, utenriksdepartement, etterretning og sikkerhetstjeneste er fullt klar over dette. De er også klar over den enorme skaden disse tiltakene og aksjonene gjør på den cubanske økonomien, og på den skremmende effekten dette automatisk utløser for enhver stat som blir plassert på denne listen, helt uavhengig av sannheten.

Også den norske regjering er klar over dette. Norge var selv en tilrettelegger av Fredsavtalen mellom den colombianske regjering og geriljaorganisasjonen/frigjøringsorganisasjonen FARC på Cuba fra 2012- 2016, med USAs godkjenning. Norge har derfor et helt spesielt ansvar når det gjelder den cubanske statens overlevelse.

Cubaforeningen i Norge er svært bekymret for de belastningene USAs terrorlisting av Cuba har for det cubanske samfunnet. Dommen mot USAs blokade fra Det Internasjonale Tribunal i Brussel 16. – 17. november 2023 konkluderer med å vise til Genèvekonvensjonens art. II § c om forebygging og straff for folkemord: «Bevisst å påføre en gruppe livsbetingelser beregnet på å utsette dem helt eller delvis, er folkemord». (Dommen er gjengitt i *Cubanytt* 1/24)

Cubaforeningen i Norge henvender seg med dette brevet til den norske regjering gjennom Utenriksdepartementet, med spørsmål om hva Norge gjør og eventuelt kan gjøre videre, for å påvirke USA til å stryke Cuba fra «terrorlisten» over regjeringer USA fører en vedvarende økonomisk og finansiell krigføring mot.

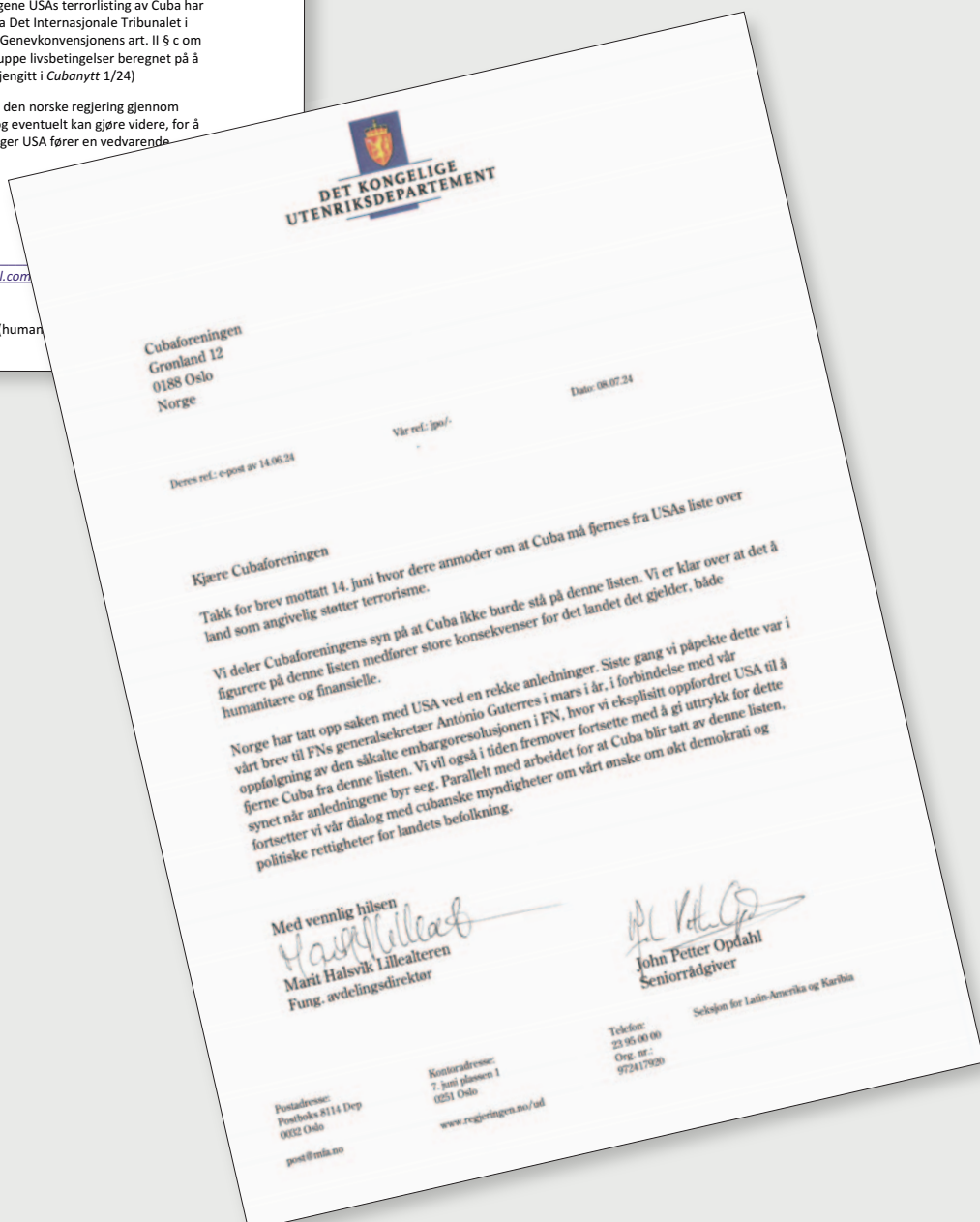
Oslo , 15. juni 2024
Cubaforeningen i Norge

Cubaforeningen i Norge
Grønland 12
N-0188 Oslo

Cubaforeningen@gmail.com
Org.nr. 976087445
Kto nr 7874 06 88315
Kto nr 0540 07 42776 (humanitære)
VIPPS 542306

Vedr. at Cuba må fjernes fra USA's liste
over land som støtter terrorisme

Cubaforeningens brev til UD med svar

«Kubas läkare. Ut til världens alla hörn»

**Louise Österlin har skrevet mange viktige bøker om Cuba.
Boka om de cubanske legenes mangeårige innsats er grundig og
veldokumentert med kildehenvisninger og anbefalt litteratur.
Boka er fortsatt svært aktuell selv om den er tre år gammel.**

Mellom mai 1960 og mai 2020 sendte Cuba ut utrolige 400.000 leger og annet helsepersonell til 106 ulike land, særlig til den fattige del av verden. Boka gir en inngående beskrivelse av hvordan Cuba opptre når katastrofer skjer. Det er også eksempler på at Cuba hjelper rike land, som da de tidlig i Corona epidemien ble bedt om å sende en legebrigade til Italia, senere to. Landet var så fornøyd at da epidemien var over, bestilte de en brigade til et av de fattigste områdene i landet på mer permanent basis.

Slik begynte det

Boka er full av eksempler på hvordan Cuba har gjort en forskjell. Det begynte rett etter revolusjonen. Landet hadde 6000 leger i 1959, hvorav 3.000 tok imot tilbud om bedre lønn i USA. Alt i mai 1960 rykket Cuba ut med en helsebrigade da jordskjelv rammet Chile. I desember 1961 sendte Cuba våpen til frigjøringsbevegelsen i Algerie. Tilbake tok skipet med seg 76 sårede og 20 foreldreløse og/eller skadde barn for behandling. En helsebrigade på 50 personer reiste i 1963 til Algerie. Landet var den gangen fattig og utarmet etter mange års grusom frigjøringskrig mot kolonimakten Frankrike.

Utover på 70-tallet økte innsatsen etter hvert som Cuba styrket sitt helseapparat og fikk utdannet mer helsepersonell. Da begynte arbeidet med å hjelpe andre fattige land med å bygge opp egne sykehus og skoler for helsepersonell.

I 1978 ble FN's konferanse for helse holdt i Alma Ata. Her ble det konkludert med at «Helse er en grunnleggende rettighet». Det ble enighet om at alle skulle nå et tilfredsstillende nivå innen år 2000. Cuba greide dette innen 1983. I år 2000 hadde fortsatt bare 50% av verdens befolkning nådd dette målet.

Cuba fikk som kjent store problemer på 90-tallet da eksporten til Øst-blokken falt sammen og sank med 80%. Utdannelse og helse ble ikke berørt, en prestasjon. Landet utviklet da helseturisme beregnet på rike mennesker, et viktig tilskudd til den dårlige økonomien. 50-tallets plastikkirurgi var det imidlertid slutt på. I 2002 hadde inntektene av dette steget til 100 mill \$.

Henry Reeves- brigadene

I 2005 skjøt det cubanske hjelpearbeidet ny fart. Da ble Henry Reeves-brigadene (HR) stiftet. (Oppkalt etter en nord-amerikaner som kjempet og døde på Cubas side i kampen mot den spanske kolonimakten på 1800-tallet). HR er Cubas «Leger uten grenser». Brigaden kan på få dagers varsel rykke ut når katastrofer inntreffer. I dag består HR av 7000 frivillige.

Brigaden har fått en rekke internasjonale priser og er blitt nominert til Nobels fredspris uten å nå opp.

Cuba har et spesielt godt samarbeid med Sør-Afrika, Venezuela, Bolivia, Øst-Timor og en rekke øystater i Stillehavet og Haiti. Cuba hjelper også land som de har et kjølig forhold til. I 2005 ble Pakistan, et land Cuba ikke hadde hatt diplomatiske forbindelser med siden 1990, rammet av et kraftig jordskjelv. Henry Reeves-brigaden rykket ut. Til sammen 2.564 cubanere deltok i løpet av seks måneder. Brigaden hadde med seg 34 fullt utrustede feltsykehus. De ble etterlatt som gave da cubanerne forlot landet. Etter dette ble de diplomatiske forbindelsen mellom landene gjenopprettet. (Under Coronaen sendte Pakistan 15.000 tonn ris som takk for hjelpen). Cuba tilbød seg også å hjelpe USA etter terrorangrepet 11.09.2001, men tilbudet ble avslått.

Cubas helsevesen og cubanske vaksiner

Cuba har utviklet vaksiner og medisiner mot mange svært alvorlige smittsomme sykdommer. I 2006-07 ble en rekke land i Afrika rammet av meningitt. I dette området opptre en spesielt farlig variant av sykdommen, med opp imot 50% dødelighet. WHO sendte ut en forespørsel om hjelp. Cuba og Brasil svarte med å produsere 20 mill vaksiner som landene hadde samarbeidet om å utvikle. På verdensmarkedet kostet vaksiner mot sykdommen 80\$. Produktet, patentert av franske Sanofi Pasteur, ble nektet solgt til en lavere pris. Cubas vaksiner kostet en \$ pr dose og ble sendt til seks afrikanske land.

Boka forteller om Cubas helsevesen, hvordan det er organisert og hvordan satsingen på helse for alle har utviklet seg siden revolusjonen:

- En lege pr 165 innbyggere i 2020, de 28.729 som arbeidet utenfor Cuba er ikke med i regnestykket. (Den største legetettheten i verden).
- Legene bor blant sine pasienter
- 14 tropiske sykdommer er utryddet
- Et omfattende vaksinasjonsprogram for alle barn
- Spedbarnsdødeligheten er på 4,2 pr 1000 fødte barn (2021, oppdaterte tall), den nest laveste i hele Amerika, bare Canada har lavere.
- Levealderen har økt betydelig, 77 år for menn og 81,9 år for kvinner (2021, oppdaterte tall).
- Redd Barna rangerer Cuba som det beste landet i Latin-Amerika å være mamma i.
- Cuba produserer nesten 70% av sine legemidler selv. (På dette punktet er ikke boka oppdatert. Pga USAs sanksjoner har landet desiste å ha hatt mangel på råstoff)

Österlin har et eget kapittel om USAs omfattende sanksjoner. Se Österlins bok: «Bryt USA's blockad mot Kuba», anmeldt i CubaNytt nr 1 /23.

Forfatteren har i boka om de cubanske legene også et lite, men viktig kapittel om den cubanske bioindustrien:

- Behovene i den fattige delen av verden styrer prioriteringene, ikke maksimal profit.

- De ulike forskningsenhetene samarbeider med hverandre til det felles beste via å utnytte hverandres sterke sider. De konkurrerer ikke.
- Paraplyorganisasjonen BioCubaFarma hadde i 2020 20.000 ansatte
- Arbeidet har resultert i 2.640 patenter.
- Cuba samarbeider med Kina, India, Brasil, Mexico, Ecuador, Spania, Frankrike, Italia, Thailand, Vietnam, Singapore og Venezuela om medisin og vaksineproduksjon.

Cuba behandlet 26.114 svært syke mennesker etter Tsjernobylkatastrofen i 1986. Ukraina betalte for reisa mens Cuba behandlet dem alle gratis.

Boka inneholder en detaljert beskrivelse av «operasjon Mirakel». Inntil 2019 hadde seks millioner mennesker i den 3. verden reddet synet via dette fantastiske tiltaket.

Ebola og «Partners for Health»

Det mest berømte eksemplet på cubansk hjelpeinnsats er bekjempelsen av Ebola i Vest-Afrika i 2014. 50 % av legene som sloss i første rekke mot epidemien var cubanske.

«Partners for Health» er en nord-amerikansk ideell helseorganisasjon som er uavhengig av regjeringen. De har hatt flere prosjekter på Haiti og gode erfaringer med samarbeid med Cuba. I begynnelsen av 2000-tallet tok de kontakt med Cuba for å rekruttere to spesialister, en kirurg og en barnelege. Kirurgen hadde arbeidet over hele verden i 30 år. Han kunne absolutt alt iflg lederen for organisasjonen. Barnelegen hadde jobbet med barnesykdommer i 27 år. Disse to betydde at hele sykehuset ble brakt til et høyere nivå. Det som var nesten magisk var deres arbeids – og yrkesetikk. (Iflg lederen)

ELAM

I 1999 åpnet ELAM (den Latinamerikanske legehøgskolen i Havanna) med 1.930 studenter fra 18 ulike land i Latin-Amerika, Karibien og Afrika. Studentene var barn av fattige mennesker fra fattige områder i landene de kom fra. De hadde aldri hatt råd til å studere uten dette tilbudet. Etterhvert dukket også ungdom fra

fattige områder i USA og Canada opp. For å komme inn må de ha gode karakter og ha vist interesse for sosialt arbeid på frivillig basis. De må lære seg å bo i det samme miljø som sine pasienter og behandle dem som sine like. Etter ferdig utdanning må de love å jobbe blant fattige eller i fattige områder. I årene 2005 til 2019 ble 29.000 leger fra 105 ulike land uteksaminert, 50% kvinner, 200 fra USA.

Cubanske leger er en kjemperessurs. De jobber ofte i utkantstrøk der det ikke finnes leger fra før og der bekvemmelighetene er begrenset. For mange land i den fattige delen av verden er det et problem at landets egne leger ikke vil jobbe i utkantstrøk. De føler seg som del av overklassen og ønsker ikke å jobbe utenfor de store byene da de er mest opptatt av karriere og mulighetene til å tjene gode penger. Slike holdninger er langt ifra uvanlige også her i Norge. Vurderingen av hvem som passer til legeryrket er helt annerledes på Cuba. Kanskje norske høgskoler burde lære litt av Cuba. Cubanske leger blir av og til gjenstand for mobbing, i enkelte tilfeller også forfølgelse. De blir av den ekstreme høyresiden i enkeltland i Latin-Amerika fremstilt som kommunistiske agenter. I Brasil under Bolsonaro ble det så ille at Cuba trakk de fleste ut. De som har erfaring med cubanske leger har imidlertid oftest stor sympati og respekt for dem. I noen utkantområder av Brasil der det knapt har vært leger før, har cubanske leger blitt utnevnt til æresborger.

USA har gjennom flere år hatt et eget program med sikte på å undergrave det cubanske helsearbeidet i fattige land. I dag nærmer dette seg regelrett krig ved at USA truer med økonomiske represalier overfor land om har medisinsk samarbeid med Cuba.

Hans Martin Solberg

Boka koster 120 SEK pluss frakt/Kan bestilles på tlf 0046 08319530

Cubanytt kommer tilbake med mer informasjon om USAs krig mot det cubanske helsearbeidet i fattige land, i neste nummer av bladet.

Redaksjonen

I en skjebnetid (II)

En kritikk av den politiske verdensøkonomien

Per Andreas Kveseth, historiker

Fortsettelse fra nr. 1/2024

BRICS fremstår som en postkolonial og demografisk bevegelse – en radikal og moderne bevegelse mot den internasjonale imperialismens grep om politikk og økonomi, overalt beskyttet av et arsenal kanoner og raketter verden aldri har sett maken til. Radikal og moderne, men også i en katastrofal gjeldskrise som hindrer økonomisk vekst, og i et bistandsforhold som effektivt stenger hele den tredje verdens land ute fra vitenskapelig og teknologisk utvikling, sammen med de hindringer industrialiserte, rike land legger, slik at den fattige verden ikke får anledning til å utvikle nasjonal industri og internasjonal transport, spesielt på verdenshavene. Man har også støttet ideen om et multilateralt diplomati i stedet for amerikansk dominans og alenegang.

Faktaramme om BRICS

- **BRICS** har hatt formelle møter siden 2014 og består av Brasil, Russland, India, Kina og Sør-Afrika.
- Iran, Saudi-Arabia, Emiratene, Egypt og Etiopia er med fra 1. januar 2024. Ytterligere 20 land ønsker å bli med. Dermed ytterligere rundt 20 land.
- **BRICS + 5** utgjør fra 1. januar 2024, 46 prosent av verdens befolkning, nær 32 prosent av hele verdens BNP og rundt 80 prosent av oljeproduksjonen.

BRICS er delt av kultur – språk, religion og sosiale normer. Medlemslandene er også differensierte etter sine økonomiske strukturer og utviklingslinjer – noen av landene er styrt av en eksportrettet industriproduksjon, mens andre er avhengige av råvareeksport. Slike ulikheter reduserer imidlertid ikke blokkens politiske verdi og økonomiske slagkraft. I en videre vekst vil nok disse forskjellene bare øke, men det vil den politiske tyngden sannsynligvis også gjøre.

Tre av de opprinnelige fire er atomvåpenmakter, to har fast plass i FNs sikkerhetsråd og to andre venter på fast plass. De har så langt allerede skapt en multilateral plattform. Et utgangspunkt som gjør det mulig å gripe inn på saksområder der den vestlige verden fortsatt holder de tidligere kolonilandene som gisler i et bistandssystem som tilslører en utbyttingspolitikk som ikke har endret karakter siden kolonitiden. Det er i denne globale situasjonen det foregår en krig i Europas sentrum, der vi med impertinent standhaftighet hevder at hele det internasjonale samfunnet fordømmer Russland som vi mener har all skyld for krigen. Karakteristikk som 'fullskala invasjon' og 'fullskala krig' florerer, begreper jeg som historiker ikke kjenner igjen engang om de to verdenskrigene.

Men så er det altså slik at dette Russland er et framtrædende medlem i et BRICS som etter hvert representerer og opererer i fire femdeler av dette 'internasjonale samfunnet', mens USA og NATO kontrollerer den siste femdelen. Og hva mener denne internasjonale 4/5-verden?

Ingen ting. De vil helst være nøytrale, alliansefrie, multipolare og multilaterale, og presisere viktigheten av dialog fremfor bruk av makt. Ikke minst Kina holder fast ved en slik linje ovenfor Russland, som jo er deres 'allierte' i BRICS.

Forhistorien

Forhistorien til BRICS var først og fremst gjennombruddet av nyliberalismen ledet av industrilandene i vest. Ideen om multipolaritet eller multilateralt diplomati dukket opp på 1990-tallet, og da kineserne planla Shanghaigruppen (Shanghai Cooperation Organization), snakket de i utgangspunktet om behovet for en multipolar og regional løsning på den økende og aggressive trusselen fra vest. Multipolaritet måtte utgjøre en viktig base for verdens fred, og demokratisering av internasjonale relasjoner var en viktig garanti for denne freden. Det er i denne settingen USA, NATO og resten av Vesten karakteriserer Kina som en farlig fiende som må temmes om så med militær makt. Vestens kanonbåt-diplomati er allerede etablert i Sør- og Øst-Kinahavet. Ved årsskiftet 2023-24 seilte en amerikansk hangarskipsgruppe inn i dette havområdet.

Dette var prinsippene 'basert på aksept av en effektiv gjennomføring av multilateralisme som knytter økonomisk og sosial utvikling fast og effektivt til verdens agenda' som sammen med tankene om en multipolar regionalisme ble opptakten til BRIC4, deretter BRICS5 og i august i år til BRICS10. BRICS10+ blir det neste steget.

Hvordan er det mulig?

Ved siden av å reformere de globale institusjonene, står to helt vesentlige saker på dette BRICS10+-programmet – afrikanske postkolonistater som medlemmer, og en utvidet representasjon i FNs sikkerhetsråd. Som det med stor forundring ble uttrykt under toppmøtet i Johannesburg i august i fjor – 'Hvordan er det mulig at Afrika ikke er permanent representert i FNs sikkerhetsråd? Eller India og Brasil? Hvordan er det mulig?' De viktigste elementene i den politiske retningen til BRIC4 – senere BRICS5 og i dagens BRICS10, var og er tydelige og udiskutable – multipolar regionalisme, alliansefrihet, en bekreftelse av Rio-agendaen om klimaendringer, teknologisk samarbeid og viktigheten av dialog fremfor bruk av makt. Det spennende i denne typen 'ikke-allianse', men et demografisk samarbeid som både forplikter og ikke-forplikter og med en spennvidde innenfor alle operasjonelle multinasjonale former for politikk, økonomi og militær strategi, og som definitivt ikke inntar noe motsatt ideologisk ståsted enn Vestens liberalisme, er om man klarer å løfte den fattige del av verden, hvis fattigdom er en forutsetning for den vestlige verdens rikdom. Skjer ikke det, vil BRICS heller ikke bli det forventede vendepunkt og en skjebnetid for menneskeheten, men nok et mislykket, om enn et velment forsøk.

Ingen ideologisk konfrontasjon

Mer enn en kamp mellom ideologier, er dette en krig på kniven mellom giganter der kjøttvekt har en hovedrolle. Målt i kjøpekraft står BRICS10 for 37 prosent av verdensøkonomien og nær halvparten av verdens befolkning. Hvordan vil forholdet bli med et BRICS10+? I nær framtid med opp mot 50 medlemmer?

Det sier seg forøvrig selv at BRICS påholdne penn og tale i tilnærmingen til grunnleggende spørsmål i internasjonal politikk, farges av nyliberal politikk i egne medlemsland. Bittert klar over hvor avhengig flere av deres lavkostland er som produksjonsland for rike industriland som utnytter deres nød for alt den er verdt uten å drive den minste grad av nasjonal industribygging i vertslandet, og at flere av BRICS medlemsland selv driver liberalistisk kapitalisme av groveste sort.

BRICS har så langt aldri vist tendenser til å skape et nytt institusjonelt grunnlag for endringer av måten de internasjonale produksjons- og handelssystemer er organisert på. Man har langt fra flagget noe ideologisk alternativ til liberalismens kapitalistiske verdensorden, eller utfordret den militære dominansen fra USA og NATO. Så langt i etterkrigstid får de atlantiske stormaktene til enhver tid FNs fullmakt til å utøve militærmakt hvor som helst i verden, noe som i skyggen av den globale tilstedeværelsen av militærbaser fører til at overveldende militærmakt identifiseres med politisk makt.

Det er nettopp denne situasjonen som blir et spennende og utfordrende kapittel med et framtidig BRICS10+, med medlemmer som overveiende sannsynlig vil tvinge fram oppmerksomhet mot nettopp internasjonale produksjons- og handelssystemer og deres organisering.

Spillere og ikke ballen?

Det ble sterkt understreket under toppmøtet i Johannesburg at det er Vesten BRICS utfordrer, ikke den nyliberale verdensordenen. Det blir som når man i det mondene familieselskapet sier at man skal samtale om alt, bare ikke politikk og religion. For da blir det krangel. Derfor blir den første delen av utsagnet viktigst – *det er Vesten BRICS skal utfordre!* Men hvordan er det mulig uten også å utfordre Vestens liberale demokrati og den nyliberale ordenen med sin grenseløse markedsøkonomi og de enorme militære ressursene som er etablert for å beskytte denne ordenen? Det blir jo som å ta spillere og ikke ballen.

Rammen om denne ordenen er Vestens monolittiske dominans i globale spørsmål, en dominans vi vet vil bli forsvart av en militærmakt bestående av nær tusen militærbaser spredd over hele kloden, svermer av bombefly som kan gjøre himmelen svart over hvert eneste land i verden og en armada av krigsskip der hvert eneste hangarskip med fly

og støttefartøy kan måle seg med mange enkeltlands totale militærkapasitet. Denne enorme krigsmaskinen er også rettet innad mot Vestens arbeiderbefolkning som skaper det økonomiske grunnlaget for denne globale maktdemonstrasjonen. For vi er vel ikke så naive i Norge at vi ikke forstår at USA-baser, eller 'omforente områder' som det så nøytralt og konsensuelt heter, også har som oppgave å kontrollere norsk venstreside?

Brudd på Grunnloven

I mai 2024 vedtok Stortinget utvidelse fra fire til tolv norske militærområder som USAs forsvar får bruke. Sammen med de tilsvarende basene USA har bedt om i Danmark, Sverige og Finland, vil USA gå fra å ha én militær base på Island og én på Grønland til å disponere hele 47 baser i Norden. Basene i Norge er ikke for å forsvare landet, men for å svekke og provosere Russland. Rand Corporation skriver i en 2019-rapport, at målet for USA er 'Overstretching and Destabilising Russia', med økonomisk krigføring og med anlegg av militære baser i NATO-land.

Overføring av myndighet til internasjonale sammenslutninger reguleres av Grunnloven § 115, som krever at Stortinget gir samtykke med tre fjerdedels flertall, og at minst to tredjedeler av representantene er til stede. Norges tilleggsavtale om forsvarssamarbeid med USA ble ratifisert av Stortinget i 2022 med alminnelig flertall. I Sverige og Finland kreves to tredjedels majoritet for å godkjenne tilsvarende avtaler. Avtaleverket fordrer grunnlovsendringer i begge land. Det ble også fremmet forslag i Stortinget om nordisk dialog omkring atomvåpenpolitikk. Forslaget ble nedstemt med 84 stemmer. 12 stemte for.

Perspectives for European Defence 2020

Allerede i kriseåret og nestenkollapsen for det globale finanssystemet i 2008, dukket det opp en bok med tittelen *Perspectives for European Defence 2020*, med forord av EUs utenrikskommisjonær Cathrine Ashton. I boka som refererer til studier foretatt av European Institute for Security Studies, konkluderer forfatterne – med svenske professor Tomas Ries i spissen, at EU på grunn av '...stadig dypere sosiale forskjeller i en globalisert økonomi (...) i økende grad skal slå ned sosial uro med militære metoder'. Her er det altså snakk om forsvar, og spørsmålet melder seg, forsvar mot hvem?

Dette er faktiske forhold i EUs Europa som BRICSs medlemsland bør være opptatt av. Å ligge lenge på rygg for USA, NATO og EU kan lett medføre langvarig opphold i rullestol.

Er man i tvil om realitetene i denne typen liberalistisk framtidsplanlegging, bør man lese videre i dette *European Defence 2020*: 'Innenfor rammene for en felles utenriks- og sikkerhetspolitikk vil ansvaret til politiet og militæret bli stadig mer sammenblandet, og kapasiteten til å takle sosiale protester bli bygd opp'. Dette er en av konklusjonene av de scenariene som trekkes '... der det gjøres legitimt med massiv undertrykking av store flertall av folket når de opponerer mot redusering av velferd og sosiale trygdesystemer'.

Fortsettes neste side

Paramilitære avdelinger for å verne de rike

Lisboa-traktatens artikkel 222 slår fast '...det legale grunnlaget for utplassering av militære og paramilitære avdelinger i EU-stater i krise (...) med streiker, protester, demonstrasjoner og opponering mot sosiale reduksjoner'.

Igjen – dette bør BRICS studere grundig. Det bør kanskje komme på dagsordenen på neste toppmøte der demonstrasjoner og protester i ulike typer konfrontasjoner med letthet kan sorteres som legalt grunnlag for utplassering av militære og paramilitære avdelinger.

Eller som forfatterne av 'Perspectives for European Defence 2020' uten sjenanse sier, at '... jevnført med disse forholdene vil hæren i økt grad bli brukt til politioppdrag for å verne de rike mot raseriet til de fattige.'

Klarere kan vel det liberale demokratiets diktatur neppe uttrykkes. Dette antyder en prosess som Vesten allerede nå ser ut til å ønske en krigsarena for. Det elitære og liberale demokratiet med sine kapitalistiske verktøy og våpenindustri, har så langt ikke hatt store problemer med å håndtere en nasjonal egalitær arbeider-klasse og dens ideologi. Det samme gjelder det internasjonale samfunnet med sin klasseinndeling i fattige og rike land. En 45 år lang kald krig med nervøse fingre på atomknappen har vært en nest best, men fullt ut tilfredsstillende verdensorden for kapitalismen og våpenproduksjonen, mens en konkurrerende nyliberal orden slik BRICS framstår i dag, fort kan gjøre den kalde krigen gloheit. Ingen vet dette bedre enn flere av de store økonomiene og militærmaktene innenfor BRICS egne rekker, noe som forklarer alliansens forbeholdenhet og mangel på konfrontasjonsvilje ovenfor råsterke Vesten. En varm krig på dette nivået kan bli den siste krig menneskeheten utkjemper på vår klode.

Derfor ligger det et håp i dagens BRICS10 om en helt ny og revolusjonerende kraft i et enda større og verdensomspennende BRICS10+. Mye på grunn av størrelse og slagkraft, men også fordi denne utvidelsen vil omfatte den tredje verdens fattigland der Afrika og Latin-Amerika er helt sentrale, først og fremst som de største leverandørene av grunnlaget for Europas og Nord-Amerikas rikdom. Ingen verdensorden vil overleve lenge uten å besvare ropet om rettferdighet fra disse kontinentene.

Det store politisk-filosofiske spørsmålet som kan gi svar på denne verdensordenens nesten uoverstigelige problemer, blir da om det er sosialismen som blir løsningen, eller om en sosialistisk verdensorden først oppstår etter at imperialismens liberalistiske demokratier, unioner og allianser avvæpner og passifiserer hverandre, med verdens fattigland som lokomotiv og i Nemesis rolle som lokfører og konduktører.

To stemmer

Vår verden har bare to stemmer – en rik, fyldig og velklingende, og en fattig, svak og sår. Himmelretningene er upresise orienteringspunkter i denne sammenhengen, nord mot sør, vest mot øst. Vi beveger oss raskt mot en verden som er langt mer forgrenet og integrert, og med mulige blokkdannelser som blir helt annerledes enn hva vi kjenner fra tidligere historie.

FNs generalsekretær António Guterres understreket på toppmøtet i Johannesburg at dagens styringsstrukturer reflekterer gårsdagens verden. For at multilaterale institusjoner skal forbli universelle, må de reformeres for å avspeile dagens makt og økonomiske realiteter. FNs sikkerhetsråd, Verdensbanken, Det internasjonale pengefondet (IMF) og GATT (WTO) som ble opprettet i slutfasen av andre verdenskrig, var resultater av vestlige lands syn på hvordan verden skulle organiseres, et syn som derfor ble helt sentralt i oppbyggingen av disse globale institusjonene. Etter drøye 75 år, er det på tide at også den tredje verden høres og blir en likeverdig del av dette internasjonale pengesamfunnet.

Men verden er foreløpig unipolar med stort sett én stemme som dominerer i dette organiseringsarbeidet. Den er amerikansk og i noen grad europeisk, det vi kaller vestlig. Denne stemmen er global, og den er monolittisk.

Men sprekker og oppsmuldring begynner å vise seg i monolitten. Afghanistan importerer 50 prosent av sin olje fra Iran, til tross for denne stemmens grove trusler og sanksjoner. Det viser seg altså at det imperialistiske målet om å isolere Iran ikke er gjennomførbart, selv med all verdens økonomiske og militære maktapparat. Kanskje på grunn av BRICSs multipolare og multilaterale visjoner?

I lys av den videre utviklingen av BRICS vil dette også gjelde land som Cuba, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Venezuela, sammen med mange titalls afrikanske land. Dette handler om regionalisme og multipolaritet, nettopp det som skal karakterisere dagens BRICS, og som framheves som morgendagens viktigste arbeidsplan. Selvfølgelig også avhengig av hvor progressive regjeringene i medlemslandene er, spesielt de latinamerikanske og afrikanske. Det siste valget i Brasil med Jair Bolsonaro's nederlag, er i så måte svært viktig, både for Brasil og som signal til resten av BRICS-landene og verden forøvrig. Hva som skjer i USA med det kommende valget, mellom Harris og Trump, er i denne sammenhengen fullstendig likegyldig.

Ingen alternativ ideologi?

Som et prosjekt ledet av nasjonale eliter og deres multinasjonale selskaper, har BRICS ikke kommet fram til noen alternativ ideologi som kan motvirke den rådende nyliberale globaliseringen.

I stedet virker de innenfor kapitalismens rammer og har en stadig viktigere rolle i den fortsatte utbredelsen av global kapital. Det er dette som kan bety en ny kald krig, ikke mellom USA og Kina, men mellom Vesten med sine rike industriland og BRICS med sine både rike og fattige land med kolonihistorie i sin bagasje. Trump eller ikke Trump, hverken denne mannen eller Harris betyr mye i dette globale spillet.

Nye toner er det derfor at opposisjonen fra både BRICS-nasjonene og deres mindre utviklede regioner samler seg i solidaritet for å be om reelle endringer på lokalt og globalt nivå. Samarbeidet kan tyde på en begynnende ny grasrotbevegelse innenfor BRICS, en grasrotbevegelse som ikke minst kan føre til interessante bevegelser innenfor liberalistiske

oljeøkonomier som Saudi-Arabia og teokratiske diktaturregimer som det iranske.

Tidligere minister for internasjonale relasjoner og samarbeid i Sør-Afrika, Naledi Pandor, sier at den nåværende geopolitiske konteksten har økt interessen for BRICS-medlemskap, ettersom land i det globale sør leter etter alternativer i en multipolar verden. Blant de mange søkerlandene er Palestina og de små landene i Karibien spesielt interessante, fordi de så direkte berører USA og dets geopolitiske interesse- og innflytelses-områder.

President Diaz-Canel var til stede under toppmøtet i Johannesburg i anledning av at Cuba er ett av over tretti land som har søkt medlemskap i BRICS, uten å nå opp ved første inntak fra 1. januar 2024. At Kina omtrent samtidig har erklært betydelig framtidig økonomisk støtte og åpne handelskanaler til Cuba, påpeker Washington er et utidig svar på USAs støtte til Taiwan, men glemmer åpenbart at i motsetning til Taiwan, er Cuba en selvstendig stat med representasjon i FN. Det er altså Washingtons forhold til Taiwan som er en utidig innblanding i Kinas innenriksforhold, mens Kinas forhold til Cuba er et helt ordinært bilateralt samarbeid mellom to selvstendige stater, beskyttet av FN og internasjonale lov og rett.

Dette forholdet er helt på linje med FNs hovedforsamling som senest i november 2023 for 31. gang oppfordret USA til å avslutte sin handels-embargo mot Cuba. Resolusjonen ble godkjent av 187 land - bare USA og Israel stemte imot, mens Ukraina avsto fra å stemme.'

Av Per Andreas Kveseth
pkveseth@gmail.com

Kilder:
TimesLIVE, Sisanda Mbolekwa
Nasjonal, Lizeka Tandwa
William Shoki
FinansWatch
Sverre Lodgaard
Klassekampen
Terje Alnes
GNIST, Vijaya Prashad
Klaus Riis, Dagbladet Arbejderen
august-september 1995

NATO 2022 Strategic Concept
Perspectives for European Defence 2020
Lisboa-traktaten/Reformtraktaten av 1.
desember 2009
Benedicte Bull, professor ved UiO
FN-sambandet
Wikipedia
Store norske leksikon
Chas W. Freeman, Jr., Vardøger 40 23
loba

2 viktige bøker om Cuba

Helen Yaffe:
We are Cuba!

kr. 350,-

José Martí:
Liv og værk

kr. 250,-

Bestill hos cubaforeningen@gmail.com eller tlf. 971 33 586.
Porto kommer i tillegg.

¡FELIZ CUMPLEAÑOS AMIGO!

Født på en sukkerplantasje i Birán

utenfor ekteskap

Flyttet fra fosterhjem til fosterhjem

Skjelt ut som «jøde» fordi han ikke var døpt

Utvist fra skolen

Utdannet seg til jurist ved Universitetet i Havanna

Studentaktivist

Ett år og 10 måneder i et tukthus

på Isla del Pin

Eksil i Mexico

La ut med yachten Granma

To år i fjellene Sierra Maestra

Diktatoren Batista flykter nyttårsdagen 1959

Cuba: Fra gangsterkasino til sosialistisk øy
65 år etter:

Et helsevesen så bra og gratis at

Michael Moores nordamerikanske pasienter

trodde de var kommet til himmelen, Sicko

for eksempel

Gratulerer og til lykke, kamerat!

Vel blåst!

med og uten sigar

Ingenting er over

Det er nå det begynner. Og nå

nummeret til framtida er framdeles: 17 49 59

Ola Bog

Fidel Alejandro Castro Ruz
(13. august 1926 - 25. november 2016)
Bildet: Time Magazine, 26. januar 1959

Ta kontakt med oss!

www.cubaforeningen.org

Foto: Shutterstock

Bli medlem i Cubaforeningen

Cuba fortjener og trenger vår støtte mer enn noen gang før.
Det er vi sikre på at du er enig i, dersom du har lest dette bladet og/
eller følger med nyhetene og kjenner til Cubas utfordringer og virkelighet noenlunde.
Den beste støtten du kan gi Cuba er å bli medlem i Cubaforeningen.

Kontingenten er kr. 350,- pr. år. Studenter eller lignende, etter avtale kr. 250,- pr. år.

Årsabonnement uten medlemskap på CubaNytt kr. 250,-

Adresse, telefon, epost, osv. - se side 2.

Bankkonto 7874 06 88315 eller vipps til 542306 merk "kontingent NAVN"

